

ԱՐԵՎԱԲԵՐ

ՈՒՍՈՒՐ Ը ՏԻՆԻՅԷ.

ՊԵՏԹԻՅԷ, ՊԵՏԹԻՅԷ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻՅԷՅԷ ՏԱՊԻ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

ՃԻԼՏ 49.

ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 30, 1905.

ԸՆ 52

ՍԱՀԻՊ Ի ԻՍԹԻՅԱԶ Ճ. Դ. ԿՐԻՆ

ՍԻՒԷԼԼԻՅ Ճ. Ս. ՊԱՐՆԱՐ

ՄԵՎԱՏՏ Ը ՄԻՒՆՏԵՐԻՃԷ

Մուսապիրներէ ճեվապար 945. — Սըր ճօրճ Ուրիլըմ 948. — Խանէ Թէ'սիր 949. — Միւսթէվի Նեղլէ 950. — Բուճ Իւլ Գուստըն Շախարտա կէօրաիլիւ Իլ 951. — Քիլիսէլէրէ Պիւ Թէքլիք 952. — Պիւ Թասհիճ 952. — Իլանլար 953. — Շուլունաթ Ը Սէյառէյէ 553. — Սարրաֆէյէ 953.

ՄՈՒԽԱՊԻՐԼԵՐԷ ՃԵՎԱՊԼԱՐ

[Պեցտ Ի մախսուս]

Մուսապիրներէ միզտէն պիրիսի պիզէ պիր գալ օիւսլար սօրույօր քի պիզ պուշարա մուխթա սարէն ճեվապ վերէճէյիլ. Զօնափաւ Աւեփէրի-նին թիւրքէօսինն նէշրինէ կէլէճէք սէնէ պալլա-մամազա գարար վերմիլիլ. Փաղաթ իւմիտ է-տէրիլ քի 1907տէ պէօյլէ էթմէյէ մուգթէտիր օ-լաճաղըզ տըր. Պիզ անա էլեկվ վերէպիլաիլմիզ-տէն տահա չօզ վաղըթ վերմէք իսթէրիլ. Ղազէ-թանըն չէքիլին թէպտիլ, վէ անը թէվօի' էթմէք, վէ ֆիյաթընը տախի 'այնի նիսպէթտէ արթ-աըրմաղըզ մէ'էլէլէրի 1906տա ճէրէյան էտէճէք մուխապէրէ իլէ գարարաշտըրըլաճաղ տըր. Մու-խապիրիմիզին իսթարը վէճիլէ, Մուսավէր պլըզ զաղէթամըզտա 'Այնթապ գօլէճինին րէսմինի նէշր էտէպիլսէք մէմնուսն օլուրըզ, վէ էկէր պիզէ գօ-լէճին էյի վէ ուփազ պիր րէսմի կէօնտէրիլէճէք օլուրօս, օլ մաղսէտլէ գուլլանմազ իչիւն անըն պիր լէվհաընը ետիտըրըրըզ.

Ա՛մալ. 19. 1—Տտէն առաքեալարըն էյամըն-տա իքի տէֆ'ա վաֆթիլ օլուսմաղըզ 'ատէթ ի-տիյինի իսթինթաճ էթմէմէլիլիլ. Յովհաննէօսին վաֆթիլի թէվպէ իչիւն օլուպ, Սալուս Ը Շէրիֆին

իսթինտէ ետիլուսն խրիսթիյան վաֆթիլիլտէն ֆարզը իտի. Պօղոսըն Եփեսօստա պուլտըզը չա-կիրալէր խրիսթիյան վաֆթիլիլ իլէ աօլա վաֆթիլ օլուսմամըզ օլմալարընա մէպնի, Պօղոս անլէրի վաֆթիլիլ էյլէտի. Էօլիւլէր իչիւն վաֆթիլիլ տա'իր (1. Կօր. 15. 29) զաննըմըզճա, կէչէնլէրտէ իղա-հաթտա պուլտէմըզը տըր. Պու 'ատէթէ տա'իր մէղըլէր այէթտէքի իմատան պաշգա հիլ մա'լիւ-մաթ եօզ տըր. Կէօրիւնիւր քի պա'զը քիմօլէլէր վաֆթիլիլ Էօլէն տօթլարընըն ախրէթտէ 'աղապ չէքէճէքլէրինի զանն էթտիլէրինտէն, անլէրին եերինէ վաֆթիլ օլուսուրլար իտի. Պօղոս ա-ռաքեալ պու 'ատէթի թափիպ էթտիլինի կէօս-թէրմէյօր, անճազ գըլամէթ հաղիզաթընա պիւր-հան վէ տէլիլ իրաա էթտիլի էօնատէ անը զիքըր էտիյօր.

Պէհրինկ պօղաղը 400 միլ ուզուշըղընտա, վէ էն տար նօղթասընտա 36 միլ կէնիլիլինտէ տիր. Սէրի' իւլ հարէքէ պիր վափօր 2 սա'աթտան տա-հա ազ պիր միւստէթտէ Ամէրիզա օահիլինտէն Աօիա սահիլինէ կէչէ պիլիլ. Ասըլ միւշքիլաթ ա-նըն պու'տ ու մէսաֆէսի օլմայըզ, սօղուղըն չիտ-

տեթի վէ պողաղըն չօգ տեֆ'ա տօնմուշ հալ-
տէ պուլունմասը տըր : Մէղքիւր պողաղըն ալ-
թընտան պիր թիւնէլ հաֆր ու քիւշատը թափ-
օրյէ էտիւմէքտէ տիր :

Պու մուխապիրին միւթէպաղը սիւ'ալլէրինէ
ճէվապէն տէրիզ քի, պու մէվէքթտէքի Փրօ-
թէթման բուհանի մէ'մուրլէրին այրը պիր քիս-
վէթ կիյմէլէրինտէ պա'ղը ֆէվա'իտ վէ մուհա-
ռէնաթ կէօրիւյօրըզ : Լաքին պիզ անըն լէհիւտէ
հախօտ 'ալէյիւնտէ պիր չէյ տէմէք իօթէմէզ իզ :
Չօպանլարըմըզտան պա'ղըլար ինկիւիզ քիլիսէսի
բահիպլէրինին կիյտիքլէրի քիլիսէ քիսվէթինի կի-
յիյօրլար, վէ մա'իււմաթըմըզա կէօրէ, ճէմա'աթ-
լարը անլէրին օ հօլտա քիսվէթ կիյմէլէրինի թա-
վիպ էթմէքտէ տիրլէր : Պիզ քէնտի փայըմըզա,
բուհապանըն Ալլահ իլէ գավմը արաթընտա տուրան
վէ ճէմա'աթըն Ալլահա թէգարրիւպինէ վասըթա
օլան պիր օընֆ օլմասը թէսավվուրընտան օ գա-
տար իքրահ էտէրիզ քի պիր քիսվէթ ի ֆա-
րիգա իլէ քէնտիմիզի էֆրատը ճէմա'աթտան ա-
յըրմաղըզը վազիֆէ էտինմէզիզ : Աօըլ էնէմմ վէ
'աղիմ չէյ' հաքէէէ պէր էնան օլմազ տըր : Օլ ին-
սանիլէթ' մէ'մուրլէրինի ի բուհանիյէտէ օլտըզը կի-
պի, օա'իւր օէն'աթ ու մէսլէքլէրտէ տախի կէօ-
թէրիլէպլիւր, լաքին պուռնուրլէ պիզ չօպանլա-
րըմըզըն պիր քիսվէթի ֆարիգա կիյմէլէրի 'ա-
գիլանէ պիր մէսլէք օլապիլմէսինի բէտտ ու ին-
քեար էթմէյօրըզ :

Մուխապիրլէրինիմիզտէն պիրիօի «Փրօթէսթման
էպէվէյնլէր էվլատլարընը Փրօթէսթման օլմայան
քիմսլէր իլէ էվլէնտիրմէլի' մի, հօգսա տէյիլ' մի,»
տէյիւ օօրույօր, ի'թիրաֆէ էտէրիզ քի պիզիմպու
խուռուռա չարգըլարըն նօգթա ի նազարընտան
պազմաղըղըմըզ պիրազ միւշքիլէտէ տիր : Էկէր
պէն կէնճիլիմտէ փէտէրիմէ քիմ իլէ էվլէնէնէյի-
մի օօրօա իտիմ, օ պանա քէմալը թէ'աճճիւպ
իլէ պաղըպ, թապի'աթըմտա պէնի հայաթ բէֆի-
գէսինին ինթիխապը կիպի պէօյլէ մուհիմմ պիր
մէ'էլէյի տիկէր պիրինէ, հաթթա պիր փէտէ-
րէ պիլէ իհալէ էթմէքլիյէ օէվզ էտէն պիր գու-
ռուր վար տըր տէյիւ տիւշիւնիւր իտի :

Գըզլարա կէլինտիքտէ, պիզտէ էրլըն ընշու-
լահիլ օլադըլէրտէ օմըս էպէվէյնինին թաօվիպինի
թալէպ էթմէքլիյէ 'առէթ իօէ տէ, պու մու'ամէ-
լէ անճազ բէսմի օլուպ, էպէվէյնին բիգա կէօ-
թէրմէմէլէրի նատիրէն վաւգու' պուլուր : Պիզ
պու ուռուլըն տահա էյի պիր ուսուլ օլտըղընը
իտտի'ա էթմէզ իզ, վէ թէսլիմ ու ի'թիրաֆէ
տէրիզ քի 14—16 հալընա գատար օլան գըզլար

էվլէնտիքլէրինտէ քէնտի պաշլարընա պիր ինթի-
խապտա պուլունմաղա մուգթէտիր տէյիլ տիրլէր :
Պիզ անճազ պիզիմ պու սիւ'ալա ճէվապ վէրմէյէ էն
միւնտսիպ գաթ օլաժայաճաղըմըզը կէօթէրմէյէ չա-
լընյօրըզ : Լաքին մուխապիրիմիզ քի չու խու-
ռուռա էէմէֆքեարըզ քի էպէվէյն քէնտի էվլատ-
լարը իչիւն հայաթ բէֆիզ հա բէֆիգէլէրի ինթիխա-
պընտան տօյալը մէ'ուլ օլտըզլարընտան, անլէրին
մէնաֆի'ի բուհանիյէլէրինի պիլմէզտէն կէլիլէր ի-
սէ, անլէրէ գարըն կիւնահ իլլէմիշ օլուրլար : Էկէր
անլէր իչիւն սէրվէթ թէ'միւն էթմէք, հախօտ օա'իւր
պիր օէպէպ իչիւն անլէրի քէնտիլէրին Բապա-
խըտմէթ էթմէք, վէ ճիտտի պիր խրիօթիյան 'էօմրիւ
կէչիւրմէք պապընտաքի արգօւլարընա մուխալէ-
ֆէթ օլունաճազ, վէ քէնտիլէրէ մուֆիտ օլաճազ
տինի խըտմէթլէրտէ հազըր պուլունմազտան մէն'
էտիլէնէքլէրի ելլէրլէր վէրիլլէրտէ, օ գէման վա-
լիտէյն քէնտի էվլատլարընա գարըն փէք ֆէնա
պիր հազգօրըզըզտա պուլունմըշ օլուրլար : Լաքին
պու տա'իմա տիկէր պիր քիլիսէյէ մէնսուպ պիր
քիմսէ իլէ էվլէնմէքլիյէ մէ'էլէսինէ մախառաւս պիր
չէյ տէյիլ տիր :

Տիկէր պիր մուխապիրիմիզ պիզէ քեամիլէն
անլայամատըղըմըզ պիր սիւ'ալ օօրույօր, վէ պու-
նըն տա օէպէպի պէլքի սիւ'ալըն տիկէր պիր դա-
զէթատա միւնտէրիճ օլուպ տա պիզիմ օգօւմա-
մըշ օլտըղըմըզ պիր պէնա իւզէրինէ միւ'էտէս
օլմասը տըր : Լաքին սիւ'ալըն պիր գըսմը մու-
գատտէրաթը իլահիյէնին թէպէտաիւլէ թապի' օ-
լուպ օլմատըղընա տա'իւր տիր : Ատէմէր քէնտի-
լէրին փլան վէ գարարլարընը հա քէնտիլէրինտէ
վաւգու' պուլան թէպէտաիւլ հա տա դայրի մէ'-
մուլ անվալըն գուհուրը օէպէպիյէ թէպտիլ էտէր-
լէր : Ալլահ ապա տէյիշմէք իւզըրէ 'ալի գալտը-
ղընտան, մուգատտէրաթը իլահիյէսինի թէպտիլ
իչիւն օէպէպլէր մէվճուտ տէյիլ տիր : Օ' միւսթազ-
պէլտէ վաւգու' պուլաճազ չէլլէրին ճիւմէսինի
գուհուր վէ վաւգու'լարընտան էվվէլ անլայըպ պի-
լէ պիլի'ր մի : Պա'ղը քիմսլէր պու սիւ'ալա «Խա-
յըր» տէյիւ ճէվապ վէրիլլէր, զիրա միւսթազ-
պէլ վազը'ալարտան պա'ղըլարը ախազի ֆա'իլ ի
մուխթարլարըն հիւքմ ու գարարլարընա վապէս-
թէ տիրլէր, վէ իրատէթլէրինին գարարլաշտըրա-
ճաղը չէյի 'Ալիմի Մութլազ պիլէ պիլմէզ տէյիւ
իտտի'ա էտէրլէր : Ի'թիրաթըմըզա, Ալլահ պու
իլաթիյարի ինթիխապլարըն հէֆիսինի էվվէլտէն
պիլի'ր, ամմա նատըր պիլտիլինի պիլմէզ իզ, պու
օէպէպէ պինա'էն անըն մուգատտէրաթը թէ-
դայեիւրտէն միւնէղզէն տիրլէր : Պու իօէ ուզուն

միւսնաւորէն վէ միւսնաւորէն դաւաճաւ աշար քի պիզ անա կիրիչէմէնիդ :

Մուսապիրէրիմիզտէն պիրիօի Թէքլինին իւ-
չիւննիւ պապընտա միւնտէրիճ իրթիաւա հիքեա-
յէօինէ տա'իր պիր դաչ սիւ'ալէր սօրույօր : Էլ-
եւմ պիր չօգ միւֆէսսիրէր պու պապը մէնազի
սուրէթտէ , եա'նի վուգու' պուլմուշ օլան չէ-
յին կէրչէք պիր հիքեայէօի մագամընտա տէ-
յիլ , աննագ իլք էպէվէյնիմիզին կիւննա աիւշ-
մէլէրինին բէմզի պիր թէրսիմ ու թաօվիրի
մագամընտա անլարլար : Պիզ պու Ֆիքրի թահ-
սին էթմէզ իտէք տէ , հիքեայէնին հէփ ագսամընը
իզա' էթմէքլիքտէ միւշքիւթ վար տըր : Հիչ
չիւպէէ եօգ քի իլվա էտիճի' Շէյթան իտի : Ալ-
լա' Շէյթանա զէյրէքլիի ճի'նէթիլէ քէնտիօինէ էյի
պէթ օլանագ երլանըն աղզըլէ օէյլէմէօինէ միւսա-
'ատէ էթտի : Երլան Շէյթանըն վէքլի մագամընտա
լա'նէթլէնտի իտէ տէ , պու լա'նէթ երլանլարըն
էքտէրիլէթինէ պէօիւք պիր դարար վէրմէզ : Ան-
լէրին հալը սա'իր օիւրթիւնէնլէրինքինտէն տահա
ֆէնա տէյիլ տիր : Շիւպէսիզ տահա աղզըր լա'-
նէթ Շէյթանըն իւզէրինէ տիւշմիւշ տիր : Երլա-
նըն երլիւմէք վէ հարէքէթինին թարզըր լա'նէ-
թին օգուսմաքընտան օօնրա թէպէտտիւլ էտիպ
էթմէմիշ օլաղընը պիւմէզ իզ : «Պիզտէն պիրի կի-
պի օլաու» (Այ. 22) թա'պիրինին թէֆօր ու ի-
զահը միւշքիլ տիր : Պա'զըլար պու թա'պիրտէ
Սալուսը Շէրիֆէ պիր իմա կէօրմէքտէ տիրլէր ,
պա'զըլարըն իտտի'աօըննա , իսմի ճէլալըն ճէմի
տիր , պա'զըլարըն իտտի'աօըննա տախի , ալլահլար
թա'պիրինէ մէլէքլէր տախի տախիլ պուլուսուպ ,
պուսլարտան պիրիօի Աղամ վէ Եւայը Եղեմ ճէն-
նէթինտէն թարտ էթմէք իչիւն կէօնտէրիտի :
Հայաթ աղաճընտան մագօէտ էօիւմտէն սիյանէթ
վէ մուհաֆազա էթմէքլիք իտի : 'Ալէլ 'ուսուս
զանն օլուսաղընա կէօրէ , անտէն եւմէքլիք վիւ-
նուտին պօզուզ վէ չիւրիւք եւրէրինի թա'միր
էտիպ , Աղամա ճափտանի կէննիւք պախշ էտէր
իտի , վէ լաքին օ լա'նէթ ալթընտա պուլուսաղ-
ընտան , օլ աղանա եաղաշմագտան մէն' էտիլտի :

Տիկէր պիր մուսապիրիմիզ իքի սիւ'ալ սօ-
րույօր : Պիրիննի սիւ'ալա ճէվապէն տէրիզ քի ,
իւրիօթիյանլար արասընտա մէվնուտ օլան ֆըր-
զալար թա'լիմաթնա վէ Գ. Մուգ.ին չէր' ու թէֆ-
օիրիննէ ֆարզարտան նէլ'էթ էթմիշ տիրլէր : Գա-
թօիք , Փօթէթան , Օրթօտօգօ , վէ սա'իրէ իօմէր
հէփ ինօսնլարըն իճատը օլաղըլարընտան , 'ալա-
մէթ ի ֆարիզա մագամընտա օլան իշպու իօմէրին
պիր ան էվվէլ գալզըպ տիւննաւա աննագ «Խը-

րիթիյան» նամըլէ եատ օլուսնա պիր քիլիօէ
պուլուսմաքը իչիւն տու'ա էթմէք ճա'իզ տիր :

Իքիննի սիւ'ալա ճէվապէն տէրիզ քի էֆքեա-
րըմըզնա իւրիօթիյան քիլիօէօի բուհպանը՝ Ալլահ
իւէ էիլի քիլիօէտէն օլմայան ճէմա'աթ արասըն-
տա ուղաշաղըրըն պիր միյաննը մագամընտա Եւ-
հուտի քէննէթինէ մուգապիլ կէլմէզ : Գրիստոգ
եւկեանէ քեանին ի ա'զամ օլուպ , էն ֆէնա կիւ-
նահեար , թէվպէքեար օլաղըր հալտէ , մաղֆի-
րէթ իչիւն Գրիստոգ վաթթաթըլէ Ալլահա միւ-
րանա'աթ էտէ պիլիւր , վէ մէնսուպ օլաղըմըզ քի-
լիսնին ի'թիզատըննա , իւթիյար վէ Եպիօկոպոս
թա'պիրլէրի Ահալ ճէտիտտէ պիրի պիրլէրի եւրինէ
գուլլանըրըր իտի , վէ բուհանի մէ'մուրիլէթին
աննագ պիր տէրէճէօի վար տըր :

Պէնտիմիզէ մէքթուպարընտան տա'իմա մահ-
զուզ օլաղըմըզ պիր տօթթուսըլըն իքի սիւ-
'ալընա ճէվապ վէրէրէք խիթամ վէրիթիզ : Օ սօ-
րույօր քի էկէր ճէսէտլէրի մէզարլարտա պու-
լուսմագտա իքէն ճալիհլէր գաթէն մէ'ուստիլէթ
հալընա , վէ ֆաթըզլար աղապ հալինէ կիրիյօրլար
իտէ , էօիւլէրին գըյամընն սէպէպի նէ տիր :
Ախրէթէ տա'իր փէք աղ մա'լիւմաթըմըզ օլաղ-
ընտան , հիւքմի գաթ'ի թարզընտա պիր չէյ օէօյ-
լէմէք էյի տէյիլ իտէ տէ , անլաղըմըզա կէօրէ ,
էօիւլէրին գըյամը (1) Գրիստոսըն էօիւմէ գա-
լիպ կէլմիշ օլաղընը կէօսթէրէրէք , Գրիստոսըն
չանն ու ճէլալըն արթաթըմագ , վէ (2) ճալիհլէրին
գաթէն մալիք օլաղըլարը սա'ատէթի ճանըն էօ-
լիւմօիւզ վէ իճլալ օլուսմըշ բուհանի պիր ճէսէտ
իւէ պիրլէլմէսիլէ , պիր գաթ տահա արթաթըմագ
իչիւն տիր :

Միւմաիլէյին տիկէր սիւ'ալը տախի չու տըր ,
եա'նի Սատուզիլէր եալընըզ գըյամէթի մի ինքեար
էտէրլէր իտի , եօգօա ուխրէվի հայաթը պիւս-
պիւթիւն բէ'տտ մի էտէրլէր իտի : Յոփսեթօսըն
պէյանըննա , անլէր ուխրէվի հայաթը ինքեար է-
տէրլէր իտի իտէ տէ , ի'թիմալ քի պու տօղրու
տէյիլ տիր : Թալմուտ պու կիպի պիր պէյանաթ-
տա պուլուսմայօր , վէ խրիսթիյան 'իւլէմաթընն
էֆքեարը 'ուսուսմիլէսինէ կէօրէ , Սատուզի ֆըր-
զասը պագա ի բուհը (բուհըն էօլմէզլիլինի) գա-
պուլ էտէր իտի : Սատուզիլէր «Մէլէք վէ բուհ
եօգ տըր» (Ա'մալ. 23. 8) տէմէքլէ փէք ի'թիմալ քի
Ֆէրիսիլէրին իտտի'ա էթտիլէրի կիպի , մէլէք վէ
բուհըն միւթէճէօօիա հալտէ ապա կէօրիւն-
մէմիշ իտիլէրինն անլաթմագ իթէյօրլար իտի :

ՄԵՐ ՃՕՐՃ ՈՒԿԵԼՄՍ

[Աթիտէքի պէնտ՝ Տիւնեանըն Կ. Ս. Շիրքէ-
թինին հէյէթի ի իտարէսի թարաֆընտան նէյր է-
տիւմիշ օլան պիր պէնտտէն իգթիպաս էտիւմիշ
տիր : Յ. Գ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ]

Իսկիւնէրատա, Ալմանիատա վէ ինկիլթէրրատա
կէնճիւրին ախլաղի հալլէրինի թէրֆի՝ էթմէք ի
չիւն տրաւըրա պէզլ էտիւն սա՛յ ու զայրէթի
ինքեար էթմէյէրէք, եինէ տէ մէզըլըր խառառ-
առն վասի՝ պիր տա՛րէտէ իճրաւընա մինթարաֆ
իլլահ ինթիխապ օլունմըշ օլան զաթըն ճօրճ
Ուիլեմմա օլաւըրըն իտաի՛ա էտէպիլիւրիք :

Միւսմարիէյ 1821, Հոկտ. 11տէ ինկիլթէրրա-
նըն Սօմըրսէթչիւր էյալէթինին Տալվէրթըն զարի-
յէթինտէ տօղմուշ իտի : Պրիճուաթըրտա պիր մա-
ղաղատա չակիրալիք էթտիյի սըրատա քէնտի-
սինի Քրիստոսա վազֆ էթմիշ օլուպ, պու պէ-
րէքէթէ քէնտինին ըէֆիգլէրինին տախի նա՛ր օլ-
մասը իչիւն չօգ սա՛յ ու զայրէթ էթմիշ իտի :
1841տէ Լօնտրայա կէլիպ, Հիչգազ վէ Բաճէրս մա-
ղաղաւընտա իլլէմէյէ պաշլատըրընտա, կէրէք քէն-
տինին ըէֆիգլէրինին, կէրէքսէ սա՛ր կէնճ ամէլէ-
լէրին տինի մէս՝էլլէրիճէ կէօթէրտիքլէրի գայտ-
աըզլըր վէ ախլաղա կէվլէքլիք ազիմ քէտէրինէ
պա՛ր օլուր իտի : Օ՝ տու՛անըն գուվլէթինէ ի-
նանաղըրնտան, պու չէյին տէֆի իչիւն պիր
չարէ պուլմազ արգուսը իլէ սուզան օլարազ, պու
պապտէ եալընըզ պաշլընա տու՛ա էթմէքտէ տէ-
վամ էյլէտի : Պու բէճալէրինէ ճէվապէն, Ալլահ
քէնտինէ էվլէլա պիր ըէֆիգ, սօնրա պիր գաշ ըէ-
ֆիգլէր տահա իհասն էյլէտի : Պուսլար տախի
քէնտի իլէ պիրլիքտէ սա՛ր ըէֆիգլէրինին իսլահ ը
հալի իչիւն սա՛յ էթմէքտէ օլաւըր : Պուսլար Ու-
իլեմմառն օտաւընտա իճթիմա՝ էտիպ, տու՛ա է-
տէրլէր, վէ Քիթապ ը Մուզատտէսի միւթալա՛ա
էտէրլէր իտի : Սա՛ր ըէֆիգլէրի քէնտիլէրի իս-
թիհա էթմէքտէ օլաւըր իօէ տէ, պուսլար
տու՛այա տէվամ էյլէտիլէր : վէ նիհայէթ տու՛ա
մէճիսինէ իլթիրաք էտէնլէր օլ գատար չօղալաը
քի, օտայա սըղմազ օլաւըր : Պու եէնի պաշլամըշ
օլան իլին թէվօի իլլին մատտէթէն քէնտիլէրէ
մու՛ալլէնէթ էտէն տահա գէնկին վէ տահա գէյա-
տէ թէ՛սի վէ նուֆուզ սահիպի պիր զաթա է-
չէտտի լիւղուճ հիսս էյլէրէք, քէնտիլէրին իչ
սահիպի Մ. Հիչգազա մէս՝էլլէի էփէյի թէրէտ-
տիւտ իլէ պէյան էյլէտիլէր, Միւսմարիէյին ճէվա-
պը փէք միւ՛էսօր իտի : Օլ վազթտան ի՛թիպա-
րէն միւսմարիէյ քէնտիլէրի պու բուհանի թէյէպ-
պիւսէ մու՛ալլէնէթ էթտիքտէն պաշլա, իչ սահի-

պի օլան պաշլա զաթլարը տա քէնտի՛ա մէլլէլէրի
արասընտա պու նէվ՝ տու՛ա մէճիսլէրի պաշլամա-
ղա թէյվիգ, վէ անլէրէ միւսա՛ատէ էթմէլլէրինի
թալօիյէ էյլէտի : Ուիլեմմա վէ ըէֆիգլէրի Լօնտ-
րատա պուլունան սա՛ր մաղաղալարտաքի խը-
րիթիյան կէնճ՝ ամէլէ արասընտա տախի պու նէվ՝
տու՛ա մէճիսլէրի՝ ազտ էտիլմէսինէ չալըշտըրա :
Նիհայէթ 12 կէնճ 1844 Յուլիս 6տա Ուիլեմմառն
օտաւընտա իճթիմա՝ էտէրէք, օրատա պիր բու-
հանի չիրքէթ թէյքիլ էյլէիպ, անա ճիւնճիլին
նրիսթիյան Շիրքէթի՛ա թէսմիյէ էթտիլէր :

Պու թարիխտէն պէշ այ սօնրա, պու չիրքէ-
թին իւք ճէնէվի մէճիսինտէ չիրքէթ ա՛ղալարընըն
335է պալիղ օլաւըր անալըրա, վէ պիւթիւն
վազթընը պու իլէ վազֆ էտէն պիր նազըր ինթի-
խապ էթմէյէ զարար վէրալիլէր : Պու չիրքէթ թէտ-
րիճէն ինկիլթէրրատա վէ Ամէրիգատա թէրազը
էտիպ, Նիհայէթ 1855տէ մուսթէլիֆ մէմլէքէթլէր-
տէքի չիրքէթլէրին իլթիրաքընա մու՛ալլէնէթ էթ-
մէտի իլլին՝ աւմուճի պիր հէյէթի իտարէ թա՛-
հին էթմէքլիք թէնօիպ էտիլտի : Պու ճիւմլէ թէ-
չէպալիւսաթտա ճօրճ Ուիլեմմա տա՛րմա ըէհպէր
մէվըրինտէ պուլունուր իտի : վէ ինկիլթէրրատա
հէր Ֆէրէտէ պիր Կ. Ս. Շիրքէթի թէ՛սիս էտիլտէ,
անլէրի գիյարէթ էտիպ թէյվիգ էտէր, վէ հաթթա
եէնիլէրինին թէյքիլինէ սա՛յ էտէր իտի : Սա՛ր
մէմլէքէթլէրտէ պուլունան չիրքէթլէրլէ միւքեա-
թէպէ էտէր, վէ քէնտի փարասընըն պէօյիւք գըս-
մընը պու չիրքէթլէրին մա՛մուրիյէթի իլլին
սարֆ էտէր իտի : Բիվայէթ օլունուր քի, սէնէտէ
100 լիրա մա՛աշ ալաւըր վազթլարտա քէնտի ի-
րատընըն 3տէ 1ինի բուհանի մագօտէլէրէ ի՛անէ
էտէր իտի, վէ սօնրա պէօյիւք սէրվէթէ մալիք
օլաւըրտա, եինէ պու մէպտէտէն ինհիրաֆ էթմէտի :

Ուիլեմմա պու բուհանի իլլէրէ վազթ վէրալիլ
իլլին քէնտինին եէվմի վազիֆէլլէրինտէ իհմալ պու-
լունմատը, պէրաքս կիւնտէն կիւնէ իչ սահիպլէ-
րինին հիւսն ի թէվէճիհիւնէ մագհար օլարազ,
Նիհայէթ անլէրտէն պիրինին կիւվէյիտի օլտու, վէ
էնճա՛թ թիճարէթինէ տէ իլթիրաք էտէրէք, էլիւվմ
ինկիլթէրրա, Գաւատա վէ Մ. Ամէրիգատա մա՛-
րուֆ օլան ճՀիչգազ, Ուիլեմմա վէ չիւրէքեաթը
նամ գուճփանեայա չէրիք օլտու :

1894տէ Կ. Ս. Շիրքէթինին Յարիւսանընտա
Լօնտրա չէհրինին հէյէթի իտարէսի միւսմարիէյին
աէնէլլէրիճէ միւստէթ չէհր ի մէզըլըր կէնճիլինէ
իֆա էթտիյի հիւսն ի խըզմէթի թաղալիր զըմնըն-
տա անա քէնտիլլէրիճէ էն եիւքսէք ըրիթպէյի, ես՛-
նի ճՕնօրէրի Ճիրտըմ ալ տհի Սիթի՛ա ըիւթպէնին

վերտի : Դրալիչա Վիգթորիա տախի օլ միւնառե-
պէթլէ միւնառիլէյնէ Նայրհո-րիւթպէսինի թէվէնի
էթտիլի իչիւն օլ վագթտան պէրու միւնառիլէյն
«Սըր» 'իւնվանընը հա'իզ պուլունմըլ տըր :

Սըր ճօրճ՝ կէնճիւրէ գարըլը իշթիւրաքը հիսսի-
նի ֆիլիւն տէ կէօթէրմիշ տիր : Գէնտինտէն իշ
իօթէմէք իւզրէ կէլէնլէր արասընտան էվվէլա
կէնճիւրի սէչէր, անլէրին հալ ու խաթրլարընը
սիւ'ալ էտէր, ճէսարէթպախը սէօզլէր սէօյլէր, վէ
նիհայէթ անլէր իչիւն միւնառիլ պիր իշ պու-
լունիտի :

Միւնառիլէյն քէնտի տիգգաթընը սալթ Կ. Խ.
Շիրքէթլէրինէ հասր էթմէմիշ իտի : Ինկիլիզ Կ.
Խ. չիրքէթլէրինին ըէ'իօի վէ օանաըզքեհարը վէ
Լօնտրա Կ. Խ. Շիրքէթլէրինին ըէ'իօի օլտըզտան
մա'տա, Բ. Մուգ. Շիրքէթլէրինին սէնէվի մէճիսլէ-
րինտէ հազըր պուլունուր, վէ անա սէխալէթլէ
ի'անէ էտէր իտի : Կիրակի մէքթէպ իթթիհատընա
պիր դաշ տէֆ'ա ըէ'իա ինթիխազ օլունմըլ տըր :
Պէն-ալ Կո-ալ Հօի իթթիհատընա պիր դաշ տէֆ'ա
րիյասէթ էթմիշ տիր, Մէն'ի միւնգըրաթ չիր-
քէթլէրինէ իշթիւրաք էյլէմիշ տիր, վէ Շաֆթըզ-
պըրի Լըրընըն վէֆաթընտան սօնրա, տինի վէ
խայրիսահանէ մագսէտլէր իչիւն 'ադտ էտիլէն պիր
չօզ մէճիսլէրէ ըրիասէթ էթմիշ, վէ սէխալէթլէ
անլէրէ ի'անէլէր վէրմիշ տիր :

Հազըր պուլունտըղը սօն 'ալէնի մէճիօ Լօնտ-
րանըն Կ. Խ. Շիրքէթլէրին 61ճի ըէսի սէնէ ի սէվ-
րիլէօի միւնառեպէթիլլէ պու սէնէնին Թունիս ա-
յընտա Էքսէթէր Զօլտա իճթիմա' էտլն մէճիօ ի-
տի : Պէյն էլ միլէ Կ. Խ. Շիրքէթլէրին Երեւանը
միւնառեպէթիլլէ 1905ին Զատիկ եօրթուընտա
Փարիստէ իճթիմա' էտլն 'ուսուսի մէճիսէ կէօն-
տէրտիլի մէքթուպտան աթիտէքի 'իպարէլէրի ախզ
էտէրիզ :

«Կէրիլէ տօղրու 'աթֆ ը նադար էտէրէք, պու-
րուհանի իչին պու գատար վաթի' վէ միւնֆիտ օլ-
մասընը շու վագը'այա համլ էտէրիմ քի, չիրքէթ-
լէրիմիզ Ալլահըն քէրէմի վէ մու'ալէնէթիլլէ տա'ի-
մա Գէլամ Ուլլահա վէ խրիթթիլլան իմանընըն
հագիգաթը է սօսիլէրինէ սատըզ պուլունմուշ
տըրլար : 'Ինայէթ ի իւհիլէնին գուզվէթինէ, վէ
Գրիստօսըն առէմլէրի կիւնահտան վէ անըն նէ-
թիճէլէրինտէն խէլաս էտիպ, ճիւմլէ քէնտինէ
կիւզէնէլէրի էպէտի հայաթա հըֆզ էթմէյէ գա-
տիր վէ հազըր օլտըղընա տա'իր չիրքէթլէրիմիզին
վէրտիլի մուվաթըզ չէհատէթ, քէնտի իւզէրին-
տէ Ալլահըն թահսին վէ պէրէքէթ միւնիւնիւ հա-
միլ պուլունմագտա տըր :»

Սըր ճօրճ Ուիլեմա Նոյմ. 6տա Թօրգուէյտէ
վէֆաթ էթմիշ օլուպ, ճէնագէ ալայը Նոյմ. 14տէ
Լօնտրանըն Սը. Պօղոս քիլիսէսինտէ իճրա էտիլ-
միշ տիր : Ճէնագէ քիլիսէյնէ նազլ օլունտըղընտա,
ալայտա 200տէն գիյատէ արապա պուլունմըլ, վէ
ճէսէտինին Սը. Պօղոս ուլու քիլիսէսինտէ տէֆն
օլունմաընա գարար վէրիլմիշ տիր : Միւնվէվէֆ-
ֆա ի միւնառիլէյնին զիքրինէ Լօնտրատա Կ. Խ.
Շիրքէթլի իչիւն պիր պէօյիւք պինա ինչա էթմէյէ
գարար վէրիլմիշ տիր :

ԽԱՆԷ ԹԷ'ՍԻՐԻ

(Բ. Յ. Վէրէրդէ)

Խանէնին ճէմ'իլէթի 'ուսուսիլլէ ի պէչէրիլլէյնէ
օլան 'ալագա վէ միւնառեպէթի ֆէվզէլ'ատէ հա'ի-
զի Կէմ'իլլէթ տիր : Պինլէրճէ զէվճ վէ զէվճէ-
լէրին վալիտէյն օլմաղա ախլագէն զայր ի միւնա-
սիպ օլտըզլարընը պէյանա պիլէ հաճէթ եօզ տըր :
Ճէմ'իլլէթ ի պէչէրիլլէ իչինտէ միւն'թէպէր մէվզը-
լէր թուլան պիր չօզ վալիտէյն՝ քէնտի էվլատլա-
րը իւզէրինտէ զայնթ մուզիլլէր թէ'սիւրաթ իճրա է-
տէլլէր : Գիլիսէլլէրտէ մուհիմ մէվզըլէր թու-
լանլարտան պիր խայլըքը էվլատլարընա էօյլէ
էօրնէք կէօսթէրիլլէր քի, պու միսալլէր՝ անլէրի
պիլիլիլ ըրիյալ : Եսլանճըլըղա, վէ հաթթա տօղ-
րուտան տօղրուլա քիզպ ու հիլէյնէ ալըւտըրըլար :
Հիլէ վէ չէյլթանէթլէրին էնվա'ը իճրա օլունուր,
վէ չօճուզլար թա իլք չաղլարընտան իշպու քիզպ
ու հիլէլլէրի քէչֆ էտէրլէր : Պու 'ատէթէ սէնէ պէ
սէնէ տէվամ էտիլտիլի հալտէ, թէր ու թագէ չօ-
ճուզլար իւզէրինտէ գուզվէթիլլէ պիր թէ'սիւր իճրա
էտէր : Պաշգա տիւրիւ օլամագ իտի :

Պիր չօճուզ քէնտի վալիտէօինին պիր զիյա-
րէթճի խանըմա քէնտինին եանընա կէլմիշ օլտը-
ղընտան տօլայը մէմնալն գալմըլ իտիլինի պէյան
էթտիլլինի, վէ զիյարէթճի խանըմըն՝ այրըլմաըլ
'ազապինտէ, «Գիսա'չքի օլ խանըմ հիլ կէլմէմիշ օ-
լայըլ» տէտիլլինի իշթտիլլինտէ, օլ չօճուզ անընլէ
րիյաքեհարըզ վէ հիլէ տէրսի էօյրէնիւր : Ֆիհադի-
գա պու պիր եալանճըլըզ տըր : Պէլքի չօճուզըն
վալիտէօի միւնառիլլէրինի գաղաւզ էթտիլլի գէման,
անճագ հարէքէթ ի նէզաքէթիլլէրվէրանէտէ պու-
լունուլօր իտիլլինի պէյան էտէպիլիլ իսէ տէ, նա-
զիքեհանէ օուրէթլէրտէքի եալանճըլըզ ճիտտլն վէ
հագիգաթէն եալանճըլըզ տըր :

Շուրասը գապիլ ի ինքեհար տէյիլ տիր քի, խա-
նէ 'էօմրիւնտէ ուֆաճըզ հիլէ վէ տէսիսէլէր չօ-
ճուզլար իւզէրինտէ զայնթ պէօյիւք պիր թէ'սիւր
իճրա էտէրլէր, վէ պէօյիւլիւպ առէմ' օլունճայա

գատար պու կիպի թէ՛ սիրաթ ալթընտա գալմը Նիչէ չօճուզարըն հալանճը, վէ պինա՛նէ՛ալէյի ի-թիմատա դայբ ի շայան օլմալարընա տօղրուօթ թէ՛ աճճիւկ օլունամազ: Գէզալիք ճէմ՛իլէթ ի՛ ու-մուսիյէ ի պէշէրիյէ արասընտա դայէթ հիլէպազ, հալանճը վէ գանուճը թէ՛ ճափուզ էտէն պու գա-տար չօզ քիմօէլէրին պուլունմազընա տախի թէ-՛աճճիւկ օլունամազ: Պու կիպի հալէրին մէվճու-տիյէթինէ չօզճա կէնճիլք չաղընտա խանէ թէ՛ սի-րէրի մէս՛ուլ տըրլար: Զանիլիյին թօխուսլարը՝ չօճուզարըն մէզրա՛ա ի հայաթլարընա խանէլէ-րինտէ պուլունմազտա իքէն էքիլի:

Միւսա՛ատէնիզէ մաղրուրէն տէրիմ քի, պէնիմ վալիտէյնիմին խանէթինտէ րիյա, հալանճըլըզ, հախօտ իրթիքեապ միսալը կէօրմէմիչիմտիր: Ան-լէր քէնտիլէրի զիյարէթ էտէն հիչ պիր էքքէք հախօտ գատընա միւտահանէ էթմէտիքլէրի կիպի, անլէր կիթտիքտէն սօնրա, անլէր հազգընտա պիր կէօնէ մու՛ախէզէտէ տախի պուլունմազլար իտի: Նէվճիվաճըլըմտա պու կիպի խանէ թէ՛ սիրաթը ալթընտա պուլունմազըմտան տօլայը մէմնուճ վէ միւթէշէքքի իմ: Անլէրին թէ՛ սիրաթը՝ հայա-թըմըն միւթէ՛ազգըզ պիլիճիւմէ սէնէլէրինտէ իւ-զէրիմտէ պաղը գալմը տըր: Խանէտէ էվլատա-րընըն խալիօ, սէրպէթ, հազիգաթփէրվէր վէ նա-մուսլու պիր ախլազ ու էվսաֆ թէշքիլէրինէ մէ-տար օլան թէ՛ սիրլէրի կէօթէրմէլէրի լիւզուճընը վալիտէյնէ վար գուվվէթիմէ իսթար էտէրիմ:

ՄԻԻՍՅԵՎԼԻ ՆԵՂԼԷ

Փէք չօզ քիմօէլէր՝ էն ուֆազ օօղուզ ալմազ-լըզտան՝ ինֆուլէնցա, եա՛նի միւսթէվլի նէզլէ հիւճուճը մազամընտա պահա էթմէլիյի՛ ատէթ էթմիչլէր տիր: Պու պահալար ինսանա փէք զիյա-տէ մուհիմ կիպի կէլիլէր իսէ տէ, պէրէքէթ վէր-սին քի չօզ տէֆ՛ա օսհիհ տէլիլ տիրլէր: Պիր տէֆ՛ա հազիգի միւսթէվլի նէզլէյէ թուլթուլմուլ օլան պիր քիմօէլին՝ տահա քիւչիւք պիր խաթալըզը հան-լըշըզլէ միւսթէվլի նէզլէ զանն էթմէթինէ փէք ազ մուխաթարա վար տըր: Վազա՛ա պու խաթաթա-լըզըն՝ պաշ նէզլէթինքի կիպի պիր չօզ ա՛րազ ու ՛ալամէթլէրի վար իօէ տէ, պուլնլարա ՛իւլվէթէն տէրմանօղըզ, պիր աղըր սըզը, պիւթիւն վիւ-ճուտին զէհրլէնմէսի վազը՝ օլուր քի, ՛ատի նէզ-լէտէ պուլնլար պուլունմազ: Հէր սէնէ էն չէտիտ նէվիճտէն էն խաֆիֆ նէվիճէ վարընճայա գատար ազ չօզ գուճուր էտէր: Շիտտէթլի օսուրէթտէ գուճուր էթտիյի զէման հօլու իւզէրինտէ թէսա-տիւֆ էթտիյի եիւզլէրճէ իսթիյար վէ զա՛րֆլէրի օրիւպ սիւվիւրիւր:

Ինֆուլէնցանըն, եա՛նի միւսթէվլի նէզլէնին պաշալարա սիրայէթ էթմէսի, չօզճա պիւս պիւ-թիւն լիւզուճուզ իսթիլաթտան նէ՛շէթ էտէր: Ինֆուլէնցայա թուլթուլան խաթալարըն պաշա-լարտան այրըլպ, քէնտիլէրինէ պուլաշըք քիմօէլէր նազարըյէ պազմալարը հազգ վէ ճա՛րզ տիր: Ինֆուլէնցայա թուլթուլմը խաթաթա՝ պիր հէքիմին թէտալիթի ալթընտա օլարազ, ինֆուլէնցանըն հէի ա՛րազ ու ՛ալամէթլէրի կէշինէլէ գատար պիր օտատա գալմալը տըր: Ինֆուլէնցայա թու-թուլմուլ օլանլար իլէ իսթիլաթտան օաղընմազ-տան պաշա հօլար իլէ տախի պու միւտհիչ ՛իւ-լէթտէն պուլաշմաճ իչիւն չօզ շէյլէր իճրա օ-լունա պիլի: Ինֆուլէնցալըլար գափալը շմէնտը-ֆէր արապալարընտա օա՛րլէր իլէ հօլուլըզ է-տէրլէր, լօզանթալարտա, տիւքքեան վէ թէաթ-րօլարտա (քի պուլալարտա ինֆուլէնցանըն ճիւր-թուլմէթի հէր հանկի պիր տազիգատա օա՛ր պիր քիմօէյէ կէշէպիլի) օա՛ր ատէմլէր իլէ իսթիլաթ էտէրլէր: Պու ՛իլլէթտէն օաղընմազլըզըն էն օա-լիմ թարիգի՝ վիւճուտը էլի վէ օաղլամ հալտէ պուլունտըրմազ տըր: Ինֆուլէնցա ճիւրսուլմէթի օա՛ր հէր հանկի պիր ՛իլլէթին ճիւրսուլմէթի կի-պի օլուպ, ինսանըն իւզէրինէ հիւճուճ էթմէք իչիւն, անըն վիւճուտինին զա՛րֆ պիր քէօշէթինի արաշտըրըր:

Էկէր ատէմլէր գափալը, լիւզուլմընտան զիյատէ թէթիւն էտիլմիչ օտալարտա օա՛աթլարճա միւտ-տէթ գալարգտան սօնրա, էլպիտէ իլէ վիւճուտլէ-րի էյիճէ մուհաֆաղա էտիլմէմիչ, եախօտ տօղրու սուրէթտէ թէնէֆֆիւս էթմէք իչիւն թէտապիր ի մուզթաղիյէ իթթիսազ էտիլմէմիչ օլուրը հալտէ, տըշարընըն օօղուզ հալաօընա չըգարլարտա, ան-լէր գաթէն ինֆուլէնցայա թուլթուլմաղա դայէթլէ միւսթաթիտ օլուրլար:

Եաշ այազլար պու ՛իլլէթին էն մուֆիտ մու՛ա-վինի օլուրընտան, նէ իսթիյարաթ, նէ տէ կէնճ-լէր այազլարըն աօլա եաշ պրազմամալը տըրլար: Պէլքի գարիյունըմըզտան պա՛ղըլարը չու քիմօէ հազգընտա օղուլմըլլար տըր: Մէրգուլմ թա՛յա պիր մէքթուպ կէօնտէրիպ, ինֆուլէնցանըն եէկեանէ օէպէպի եաշ այազլար իտիյինի քէշֆ էթմիչ օլուր-ընը պիլտիրմիչ, վէ անա իքի այաղը տախի օ-տուլտան օլուրը հալտէ, ՛ սէնէ միւսթէվալիյէն ինֆուլէնցայա թուլթուլմը պիր քիմօէ եիլնէ՛ այնի զազէթատա ճէվապ վէրմիչ տիր: Կէրչի այազլարը գուրազ վէ օըճազ հալտէ պուլունտըրմաղա նէ գատար էնէմիյէթ վէրիլտէ տէյեր իօէ տէ, մա՛ էթ թէ՛ էօսիւֆ մէօ՛լէլ փէք • գատար օատէ տէ-

յիւ տիր: Եկէր պիր քիմսէ ինֆուէնցայա թու-
թուլմաղա միւթա՛խտ հալտէ իօէ, անա թու-
թուլմամազլըղըն պիր չօգ թարզ ու թարիզլըրի
վար տըր: Վիւնուտընը իւչ գաթ գալըն պիր տի-
վար իլէ թահքիմ էյլէ, եանի մուսթաղամ եէ,
մուսթաղամ ուլու, մուսթաղամ թէնէֆֆիււ էթ:
Անճագ պու եօլ իլէ 'իլլէթ օէնի հազըրլըզլը պու-
լաճագ տըր:

ՐՈՒՀ ԻԻԼ ԳՈՒՏԱՐՆ ՇԱԽԱՆԱՐՏԱ
ԿԵՕՐՏԻԻՑԻԻ ԻՇ

2.

Թէվպէ իլէ իման օլ ինսանի 'ամէլլէր տիրլէր
քի, անլէրտէ մուգատտէս 'էօմր պաշլար, վէ պու
եօլ իլէ ինսան Ալլահա տէօնէր, վէ Անըն իլէ 'ա-
լաղայա կիրմիչ օլուր: Թէվպէ ֆիքրին թէպէտ-
տիւլիւ, վէ կիւնահլը 'էօմրտէն հէմ չէրրտէն իծթի-
նապ էթմէք տիր: Պիր ատէմ շէրր վէ խայր իչիւն
պիզզաթ Յիսուսըն հիսթիյաթընա մալիք օլուր ի-
օէ, թէվպէ էյլէմիչ օլուր: Խրիսթիյան 'էօմրիւ
եալընըզ թէվպէ գափուսընտան կիրմէլի աշիլ,
անճագ տէվամ էթտիյի միւտտէթճէ թէվպէ իլէ
միւթթառըֆ պիր 'էօմր օլմալը տըր: Տէվամլը
թէվպէ կիւնահտան նէֆրէթ էթմէքլիքտէ 'ալէտ-
տէվամ Գրիստոս իլէ պէրապէր միւշարէքէթ էթ-
մէք տիր:

Թէվպէ մազիյէ պազար վէ ունուտըր: Իման ի-
օէ միւթաղապէլէ պազար վէ գապուլ էտէր: Խը-
րիսթիյան 'էօմրիւ' կէօրիւնմէզ. լաքին հայ օլան
Ալլահա, խուսուսա Յիսուստա զահիր օլան Ալլահա
ճիտտի թէլիմիյէթ տիր: Իման օալթ 'ազլի թէ'-
մինաթ եախօտ Ալլահըն թալէպ էյլէտիյի հազի-
գաթը զիհնէն գապուլ էյլէմէք աշիլ, անճագ շախ-
սի թէլիմիյէթ վէ վազֆ ը նէֆօ տիր: Պիր քիմսէ
Ալլահա վէ Գրիստոս 'ա'խտ մա'լիւմ հազիգաթլա-
րը գապուլ էտէպիլիր, վէ պիզզաթ հիւքիւմէթ ի
իւահիյէլէ ինանապիլիր, եինէ տէ հազիգի իմանտան
մահրուլ օլապիլիր: Իմանը պիլմէք իսթէրօէն, էն
միւքէմմէլ թա'րիֆինի 'իպր: 11 պապընտա պուլա
պիլիրսին. օրատա հազիգի իմանըն հէր իքի 'օւն-
ուրը տա, եանի կէօրիւնմէզի կէօրիւր կիպի սէ-
պալթ էթմէք, վէ ճան ու կէօնիւլտէն անա թէս-
լիմ օլմագ մէվնուտ տըր:

Գրիստոսա ինանմագ տախի պէօյլէ տիր: 0 Ալ-
լահըն Գրիստոստա օլան օլ խէլաա էտիճի մու-
հապպէթինի ճիտտէն վէ գալպէն գապուլ էյլէմէք-
լիք տիր: Իման իլէ տիր քի 'աֆվա վէ եիւքօէք
'էօմրէ մալիք օլուր ըզ: Րօմ. 8. 34տէ Ալլահըն
թէպրիր էթտիյի վէ Րօմ. 5. 1տէ իսէ ատէմին թէպ-

րիր օլուստուղը զիքը էտիլմիչ տիր: Պուստան
աչըզ տըր քի թէպրիր Ալլահըն 'ամէլի օլուպ, ա-
տէմին իսէ պիր հալը տըր: շէօյլէ քի Ալլահ հէր
նէ վազըթ պուսու իճրա էտէրսէ, ատէմ օ հալա
կիրէր վէ անտէ ախլազի թէպէտտիւլաթ մէյտա-
նա կէլէրէք, եանլը թապի'աթտան տողրոյա տէօ-
նէր, վէ Րուհ իւլ Գուսուսըն տողրուսմաթըյա ճան-
տա պիր թէճէտտիւտ հաթըլ օլուր:

Սալիսէն. Մադուս 'էօյլէն Բերադէլը:

Ահա ը ճէտիտին թէգատտիւս թէօմիյէ էյլէ-
տիյի հալ մուգատտէս 'էօմրիւն քէմալէ տողրու
թէրազըր էթմէթի տիր: Ահա ը ճէտիտտէ թէգատ-
տիւսիւն մա'նաթը քէմալէ վաթըլ օլմուչ օլմագ օլ-
մայըպ, մուգատտէս 'էօմրիւն քէմալէ տողրու թէ-
րազըր էյլէմէթի տէմէք տիր: Անտէ Գրիստոսըն
վա'տը իքմալ օլուսուր: Րուհ իւլ Գուսուս պու ու-
յանմըչ օլան 'ազիզ մուհապպէթի պէօլէր, գօւվ-
վէթլէնտիրիր, Գրիստոսը պիզէ պիլտիրիպ ճանը-
մըզա իզհար էտէրէք, անա եէնի իման, Ալլահա վէ
ատէմէրէ եէնի մուհապպէթ վէ տահա զիյատէ թէ-
րազըրյա եէնի իւմիտ տա'վէթ էտէր: Գուսուսի-
յէթտէ պէօյիւմէմիզէ եարտըմ էտէն հազիգաթլա-
րը գալպիմիզէ վազ' էտիպ, պիզի տուլա բուհուսնա
ույանտըրարագ, պիզտէ Փէտէրին իրատէթինէ
կէօրէ արզուլար փէյտա էտէր, օ խրիսթիյան
ֆազիլէթլէրինի թա'լիմ էտէրէք խայրխալըղա
թէշվիք էյլէր: Զիրա օ Ալլահըն էվաալարընը գը-
լաղուզլայան, անլէրի Գրիստոս իլէ ախլազի վէ հա-
զիգի իշթիրաքա կէթիրէն պիր իւահի գօւվվէթ տիր:
վէ պուսու բուհուսն թազտիս էթտիյի քիմսէտէն
ղայրիսի անլայամագ: Մուգատտէս 'էօմրիւ քէմա-
լէ տողրու թէշվիք էտէն էնվա'ի եարտըմը-
լար վար տըր քի պա'զէն անլէրէ 'ինայէթ չարէ-
լէրի տախի տէնիլիր:

Պու 'էօմրիւն քէմալէ տողրու թէրազըրընըն
իքի ճիհէթի պուլուսուսպ, պիրի մէնֆի, վէ օլպիրի
սուպուլթի տիր: Պիրի թապի'աթ վէ օիրէթիմիզ-
տէ կիւնահտան խէլաա օլմագ, վէ օլպիրիսի իւահի
'էօմրտէ ճանըն գալպիլէթլէրինին քէպալի նէմա
էյլէմէթի տիր: Պուսլար այրը օալըմըչ իսէ տէ,
ատէն պիր տիրլէր: Զիրա մուգատտէս 'էօմրտէ
թէրազըր էթմէքլէ պիզտէն կիւնահ զա'լի օլուր:
Խրիսթիյան 'էօմրիւ էն եիւքօէք պիր 'էօմր տիր,
եինէ տէ պաշլանընը իլէ քէմալը միյանէթիտէ
օ պիր չօգ տէրէճէլէրտէն կէչէր: Շիւպիէօիզ Ալ-
լահ քէնտի էվաալարընը միւմքին օլտըղը գատար
թազտիս էտէպիլիր, վէ ճանը թազտիս էթմէք
փէք 'ազիմ պիր իշ տիր: Թէգատտիւս իչի էօլիւմ
իլէ տէ խիթամա էրմէզ. կէլէճէք 'էօմր թէ-

բազմը 'էօմրիւ տիր. օրատա ֆէնա օլան տահա զիյատէ ֆէնա, վէ փաք օլան տահա զիյատէ փաք օլաճագ տրր: Անըն քէմալընըն նիհայէթի միւմքին իսէ, օ տա ինսան 'աղընըն եթիչէպիլէճէյիւնտէն փէք էօթէտէ օլմալը տըր: Թէգատ տիւս Բուհ իւլ Գուտս իլէ պուրատա պաշար, վէ էօթէտէ տէվամ էտէր, վէ սօնսըզ օլմաղա թագտիր էտիւմիշ տիր:

Գլարբըն 'Իւլ իւսնի ինսաղընդան ինսիլաւ էրէլ-
ժէ Կէր:

Նէվլէհր

ԳՐԻԳՈՐ Գ. ԳՐԻԳՈՐԱՆՆԵՐԱՆ

ԳԻԼԻՍԵԼԵՐԻ ԳԻՐ ԹԵՔԼԻՑ

Բապպտա մուհիպպ պիրատէրէր:

Պաւ կէշմիշ այլար զարֆընտա պուրատաքի թէպչիր ի պէշարէթ իշի մալիւմ մահալլերտէ պէր մինվալը թապըզ տէվամ էթմիշ օլարագ, խայլը մուհաթէնաթը մուհիպպ օլմուշ տըր:

Մալիւմիւնիզ իւզըն սօն սէնէլէրտէ զա'իֆ քիլիսէլէրէ ի'անէ էթմէք ուսուլը իւզըն չալըլմագ տա իտիք: Պաւնտան պէօյլէ պաւ ուսուլա 'իւլվէ-
թէն պիր ինսիլ միւպէշիթի տախի պուլունտը-
րարագ, վաճղարը օլմայան ճէմա'աթլարա տահա ֆա'իտէլի օլմագ արգուսընտալը: Պաւնու ֆի'իլէ դօմագ իշիւն իզթիզա էտէն միւնսօիպ քիմէյի պուլմուշըզ, վէ էօնիւմիւզտէքի եազ զարֆընտա միւմաիլէյի չիմաի մէշըու պուլընտըլը խըւմէթս տէն պիզիւմ իշիմիզէ ալապիլէճէյիզ: Իշին պէօյլէճէ թէվօի'ինին տէվամը վէ ֆա'իտէլի օլապիլմէսի ի-
շիւն թապի'ի ճիւմէլ քիլիսէլէրին տու'ալարընա վէ եարալըմարընա միւմիւմալըզ: Պիր գաշ հաֆթա սօն-
րա թագտիւմ օլունաճագ բափօթտան կէօրիւլէճէք տիր քի պաւ սէնէ խարիճտէն ի'անէլէր փէք ազ օլ-
մուշ տըր: շու հալտէ, իշի իթէթ իսթէմէզ մահ-
տուտ պիր տա'իթէտէ թուլմայա մէճպուր իտիք: Շիւպիէմիզ եօզ տըր քի հէր խրիսթիյան ճէմա'աթ Ալլահըն ֆէլամընըն մուվաֆֆաղըլէթլէ վա'զ օլուն-
մաթընը արգու էտէր: Իմաի իւմիտարըզ քի, իշ-
պոււ մէօ'լէլէ էօնիւնիւզտէ օլարագ, երլ պաշը տու'ա հաֆթաթընտա պուրատաքի թէպչիր ի պէ-
շարէթ իշի իշիւն տախի հէրարէթլի տու'ալար թագտիւմ էտէճէքսիւնիզ, Էկէր պուլըն իլէ պէրա-
պէր մատաի ի'անէլէր տախի էթմէք արգուսընտա պուլունտըր վէ միսիօնէրլէր վաթթաթըլլէ թարա-
ֆըմըզա իրաւ պուլուրուր իսէնիզ, իշէ պէօյլէք պիր եարալմ վէ շէվզ վէրմիշ օլուրսընըզ:

Մէրդիֆուս իւն. ինսիլ ինսիլ ինսիլ ինսիլ ինսիլ
Մէրդիֆուս, 1/14 Դեկ. 1905

ՊԻՐ ԹԱՍՀԻՀ

Աւետիքեհին 49նճը նօմէրօսընտա Ատանատան ալընան պիր մէքթուպտա Ատանա մէրխաթաթը փրօ. վէ Լաւա. էօլիւլէրին պիր արատա եաթմալա-
րընա բազի օլմայօր, չիւնքի անլէր իշիւն ֆարզը տու'ալար օլուր իմիշ տէյիւ եազըլտըլը նէշմ օլունմըլ իտի:

Պաւ եազըլըլ 'ուսուլ էհալի իլէ պէրապէր պէլքի Ատանա մէրխաթաթընը տախի հայրէթէ սալ-
տըրմըլ տըր: չիւնքի Ատանատա պաւ իքի օրնֆ էօլիւլէրին իզամէթ կեաշլարը արատընտա պիր գաշ պին արշըն մէսաֆէ մէվճուտ օլուպ, էօլիւլէրէ պիր արատա եաթմագ, եա պիր արայա կէլիպ միւմաթէլէ էթմէք կիպի միւնսօիպէթ օլիլիք-
լէրէ ֆուրսաթ եօզ տըր: Պաւնտան մա'տա ճֆարզը ճինս տու'ալարս սէպէպինտէն էօ-
լիւլէրին պիր արատա եաթմալարը կիպի թա'ա-
տէթ վէ էմիսիլէթ ի հալլէրինէ իթիւրազ էթմէ-
յի միւմաիլէյի հիշ եազըլտըրիւմայօրըզ, զի-
րա քէնտինի թանըյանլար էյի պիլիլէրէր քի, պէօյ-
լէճէ էօլիւլէրին պէյնինէ օղուզըլուպ պրագաճագ զատար տար ֆիքըլի պիր կրօնական օլմաթըլը չէօյլէ տուրսուն, պիր զապահաթը վար իսէ, օ տախի չօզ կէնիշ ֆիքըլի օլմաթը տըր:

Մէրխաթա ի միւմաիլէյի Ատանայա կէլիլիլինտէն պէրու հիւքիւմէթ ի Սէնիլէնին ֆէվզէ'ատէ էմ-
նիլէթ վէ թէվէճէիւնիւնիւզ զազանտըլը կիպի, հէր օրնֆ էհալիլին տախի մուհապպէթ վէ հիւրմէթի-
նի ճէլպ էյլէմիշ տիր: Շու սէհվիյաթ նէտէն իլէրի կէլիլիլինէ մէրագ էտիպ անլատըզ քի, պաւ պէլքի ֆայաթ զազաթընըն Իւզէրլի գարիլէթինտէ վազու-
պուլան պիր մէօ'լէլէ իմիշ: Օրատա քէօյիւն օր-
թաթընտա Լաւա. քիլիսէթի հալլուսընա չիմաիլէ տէյին պաւ իքի ճէմա'աթ քէնտի էօլիւլէրին տէֆն էտէրլէր իմիշ: Ատանա մէրխաթաթը քիլիսէ հալլուսընըն տարըլընը, վէ անըն տահա էյի պիր մագստէ գալլանըլապիլիլ իտիլինի, պաւ զապը-
լարըն քէօյիւն օրթաթընտա օլմաղլէ, օրնիլէթէ մու-
զիրր օլտըլընը հիւսպա ալարագ օրատա արթըզ հի-
լի օնպէ տէֆն օլունմաթաթընը թէնպիլ էթմիշ: պէօյլէճէ Լաւալար այրը պիր մէզարիսթան թէ-
տարիք էթմէյէ մէճպուր օլտըլարը կիպի, Փրօ-
թէթմանլարա տախի խապէր վէրմիշ տիր քի քէն-
տիլէրի տէ շու ֆուրսաթլէ պիր եէր թալէպ վէ թէտարիք էյլէթինլէր: Հիւքիւմէթ ի Սէնիլէ տախի անլէրէ պիր եէր թա'սին էթմիշ տիր:

Ատանա մէրխաթաթը էյի տիւնիւնիւն տիր քի շու մէզար օրթագըլըլընըն օնը խայրը օլմայօր, հէր զէման հէր եէրտէ պաւ եիւզտէն նախօշ հալլէր

մէյտանա կէլմիշ, իմոյի պու միւնասէպէթլէ Փրօթէսթանլարը պիր եէր սահիպի էյլէտիյի կիպի, էօլիւ միւնասէպէթիին էօնիւնիւ տէ ալմըշ տըր: Մուխապիր էֆ. իօէ գօրգարըզ քի էօլիւլէրի պիր պիրինէ եազլաշտըրայըմ տէրքէն, ազ գալտը եանլըշ անլայըշա սէպէպիյէթ վէրիյօր իտի:

Ատանա, Դեկտ. 5/18

Ս. ՆԱԳԱՇԵԱՆ

Պալատէքի ճԹասիհիյի պիր մէսէրրէ նէշր էտէրիզ: Սէվիհիրիզ քի, Ատանա մէրխասսօր Ատանա ճէմաթլարընըն հիւսն ի թէվէճճիւն վէ ինթիրաւընա մազհար պուլունմադտա տըր:

(Միւլէ Աւեր.)

ԻՂԱՆԼԱՐ

ՓՈՔՐ ՔԱՐՈՁԳԻՐԻՔ Ի ՊԵՏ ժՈՂՈՎՐԴԵԱՆ

Տպագրութիւն վ. եւ Հ. Տէր Ներսէսեան, Կ.

Պոլիս, 1905, էջ 345, գին 3 ղրշ.

Պուստան 2½ օնէն մուգատտէմ Յ. Թապշան. ճընան էֆ. էրմ. քիլիսէօնիին պաշտօնեայլարը իչիւն պիր վաճ միւսապագաքը քիւշատ էյլէմիշ իտի: Իլք միւքեաթաթ 500 ֆրանգ, իքի իքիւնճի միւքեաթաթ 200էր ֆրանգ, 4 իւչիւնճիւ միւքեաթաթլար 100էր ֆրանգ, 4 տէօրտիւնճիւ միւքեաթաթլար 50էր ֆրանգ, վէ 6 պէշիւնճի միւքեաթաթ սալթ օնէնա իլէ զիքը օլունմագ: Պալատէքի քիթապ պու վազլարըն մէճմուլի օլուպ, 21 վաճլարը հալի տիր:

Շէրիմիզ Կ. Խ. չիրքէթիին 24իւնճիւ օնէնվի տոււ մէճլիսի եարըն սաաթ 9½տա Պայալ Հալս'ի պատէթխանէօնիտէ 'ազտ օլունմագ, վէ չիրքէթիին րէ'իսի Փրօֆ. Յ. Հ. շէճիլեան վէ վեր. Յ. Գ. Գրիգորեան իրատը քէլամ էտէճէքլէր սիր: Պիրատէրլէր վէ հէմշիրէլէր պու մէճլիտէ հազըր պուլունմագա տա'վէթ օլունըրլար:

ՇՈՒՈՒՆԱԹ Ը ՍԻՅԱՍԻՅԷ

1905, Դեկտ. 17/30

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Տէրխա'ապէն. Փաղար էրթէսի կիւնիւ մէքթէպի միւքիյէ ի շահանէ իլէ Մէրճան վէ Վէֆա մէքթէպի ի տատիլէրինին թէվզի' ի միւքեաթաթ րէմլէրի միւթատ մէրաօիմ իլէ իճրա, վէ տար իւլ ֆիւնունը Շահանէ 'իւլուսմը րիյազիյէ վէ Թապի'իյէ վէ էտէպիյաթ չիւպէլէրիյէ մէքթէպի

միւքիյէ ի շահանէտէն պիրինճի վէ իքիւնճիլէրէ նէշէթ էտէն էֆէնտիլէրէ 'ինայէթ ու իհօան պուլուրըմըշ օլան մէ'արիֆ միտալեալարըյէ հէտիյէ ի օնէիյէլէր թէվզի', վէ պու վէսիլէլէր իլէ տախի տա'վաթը խայրիյէի ճէնապը Փատիշահի եատ ու թէքրար գըլընմըշ տըր: — Տէրխա'ա. տէթ վէ ճիվարլարընտա եէթիշմէքտէ օլան ճինս վիշնէ ֆիտանլարընտան լիւզուսմը գատարընըն աշըլանարագ Իզմիտ, էնգարէ վէ Գօնեա հալալի-օնէն թէվզի' ի իզթիզա էտէնլէրէ պիլտիրիլմիշ տիր:

Վիւյա-Բ. Շահանէ. Ինչա էտիլէճէք գար գուլուրընըն մուգարրէր շէրա'իթ ի սըհիյէյէ թէվ-ֆիզէն ինչաքը, վէ ինչա օլունտըգտան սօնրա, հէլէթ ի սըհիյէ թարաֆընտան պիլ մու'այէնէ, մուվաֆըզը մաթլուպ օլտըզը թագաիրտէ գար տօլտուրըմաօընա միւսա'ատէ էտիլմէօի թա'միմէն իշար էտիլմիշ տիր: — Շամտա էլէքթրիզ թրամվայը ինչա'աթը իչի իլէրիլմէքտէ տիր: — Սէլանիքտէ վուզու' պուլան հարիգտէ 28 էպիյէ միւնթէրիզ օլմուշ տըր: — Քէսէնտիրէնին էրօէ գարիյէսի ճիվարընտաքի արագիյէ գրօմ մա'տէնի թէհարրիօի իչիւն Տիմօ էֆէնտիյէ պիր օնէն միւտտէթլէ րուխսաթ վէրիլմիշ տիր: — Իզնիզ կէօլիւնտէ սէյր ի սէֆա'ին իճրաքը իչիւն թալէպ էտիլէն իմթիյազ՝ թէսիլի միւնապէլաթ վէ թէվսի' ի թիճարէթ մագաէսլէրինի թէ'մին էտէճէլինտէն, իմթիյազը մաթլուպըն ի'թաօը՝ մահալընտան խիւտալէնտիկեար վիւյէթիին պիլտիրիլմիշ տիր: — Թիրէ գազաքը թահրիլ ի նուֆուսընտա մէքթուս օլտըզարը մէյտանա չըգան 225 Բուս վէ 139 Մուսէվինին ֆազըր հալլէրինէ մէպնի ճէգատան իսթիօնալէրի, վէ ալի պէտէլաթը 'աօքէրիյէնին թահալի մահալընա իշար էտիլմիշ տիր: — Հալէպ իլէ Պէյօղուս թէլէկրաֆ մէրքէզի արա-սընտա Հօգ մաքիւնաքըյէ տօղրուտան տօղրույա մուխապէրաթա պաշլանըմըշ, վէ մուխապէրաթ էվլէլէրինտէն տահա սէրի' պիր սուրէթտէ ճէրէյան էթմէքտէ պուլունմըշ տըր:

Միւլիւնէվիլէ. Գարատապ փրէնօի ախիրէն իրատ էյլէտիյի պիր նութգտա տէվլէթ ի 'ալիյէ իլէ Գարատապ փրէնօիյի արաօընտա մէվճուս միւնասէպաթըն ղայէթ տօթթանէ օլտըզընը պէյան էյլէմիշ տիր: — Պուստան պէօլէ քիւշատընա միւսա'ատէ վէրիլէճէք խուսուսի մէքթէպլէրին էվլէլէ միւտէ ճիվարընտա վագֆի վէ րէմի մէքթէպլէրին պուլունուպ պուլունմադընըն պիրթա'նգիզ ալընաճագ ճէվապա կէօրէ, մուսամէլէ իֆաօը թէնսիպ օլունմըշ տըր: — Պա իրատէ ի

սենյոյէ հէր թարափա ի'յան օլունմըշ տըր քի դայ-
րի միւսիմ թէպա'ա ի 'Օսմանիյետէն թահրի ի
նուֆուս տէֆթէրլէրինտէ դայտ էտիլմէմիշ էլխաս
իչիւն ճէզա ի նագտի ալընմայըպ, անճագ պունըն
իչիւն պիր սէնէ միւստէթ թա'եին օլունսուն,
վէ պու՝ վիլայէթլէր իլէ մութասարըֆլըզլարտա
տախի մէվզը՝ ի իճրայա գոնուլսուն: — Կէլէճէք
Ապրիլտէ փօթա վէ թէլէկրաֆ մու'ամէլաթընա
տա'իր իճրա ի միւզաքէրաթ իչիւն Ռօմատա ճնճը
գոնկրէ 'ազտ էտիլէճէրինտէն, իթալիա հիւքիւմէթի
հիւքիւմէթի սէնիյէնին տախի մէզքիւր գոնկրէ-
յէ մուրախխաս կէօնաէրմէսինի իլթիմա էյլէմիշ
տիր: — 'Օսմանը եափրագ վէ մա'մուլ թիւթիւն-
լէրի հագգընտա նիզամէն ճարի օլաղը կիպի,
թիւթիւն թօխուլարընըն տախի Ռէթի իտարէ-
սինտէն վէրիլմիշ պիր թէզքէրէ մէվճուտ օլմա-
տըզհա գապուլ վէ նագլ էտիլմէմէթի խուսուսը
պի'ուլմուլ պէրրի վէ պահրի վէտա'իթ ի նագլիյէյէ
վէ րուսուլմաթ իտարէլէրինէ իշ'ար օլունմըշ տիր:

Փքօ. Ֆէմա'ալը. Պու հաֆթանըն Չարչէն-
պի հիւնիւ ալաթուրգա տա'աթ 9տա Պէյօղլուն-
տաքի ինճիլի քիլիսէթի պինասընըն թէմէլ թա-
շը վազ՝ էտիլմէք ռէսմի իսթանպուլըն ինճիլի
ճէմա'աթլարընտան վէ էճնէպի տօթլարտան
թէշրիֆ պօլլուրմըշ օլան էրքէք վէ գատընլար-
տան 'իպարէթ պէօլիճէք պիր իզտիհամ հու-
ղուրընտա իճրա էտիլմիշ տիր: Վեր. Ա. Շմա-
ւոնեան Բ. Մուզ.տէն պա'զը միւնասիպ գըթա-
լար օգտաւըգտան սօնրա, Տօգ. Ճ. Բ. Կրին պիր
տու'ա 'արգ էյլէտի: Սօնրա, իշպու քիլիսէ իչիւն
իհսան պօլլուրըլմըշ օլան ֆէրմանը 'ալիլան-
տան տօլայը ճէմա'աթըն հիթօլյաթը շիւքրկիւզա-
րանէթի պէյան, վէ թէմատի ի 'էօմրի հազրէթի
Փատիշահի իչիւն տա'վաթը խայրիյէ եատ ու թիզ-
քեար էտիլտի: Անտէն Տէրիտա'ատէթին միւթթէ-
հիտ ինկիլիզ քիլիսէթին չօպանը Մ. Թիւ
Ինկիլիզէ լիսանտա ճէմա'աթը թէպրիք վէ
թէշվիգ եօլու պիր նութգ իրատ էյլէտի: Սօն-
րա թէմէլ թաշը վազ՝ էտիլէրէք, մէզքիւր պի-
նանըն ինչաօընա տա'իր էտիլէն թէշէպպիւսաթը
մուլթաթաթէն թա'րիֆ էտէն պիր թահրիւրաթ
քիլիսէթին չօպանը թարաֆընտան գրա'աթ է-
տիլտի: Իշպու թահրիւրաթ պիր Բ. Մուզ. իլէ
պէրապէր թէմէլ թաշընըն իչինէ գոնուլտը,
Թէշէքքիւր իլահիսինին թէրէնիւմիւ, վէ պէրէ-
քէթ տու'աթընըն 'արգ էտիլմէթի իլէ խըտմէթ
խիթամ պուլտու: — Միսիս Շնայտըր Նոյ.
Չօտէ Ամէրիգանըն Օպըրնտէյլ շէրինտէ 85 օրն-
նինտէ օլարագ վէֆաթ էթմիշ տիր: Միւթէվէֆ-

ֆաթը միւմաիլէյհա գէվճի իլէ պէրապէր Պրուսա,
'Այնթապ վէ Մէրզիֆուստա, վէ գէվճի Տօգ. Պ.
Շնայտըրըն վէֆաթընտան (1877) սօնրա պիր
միւստէթ Տէրիտա'ատէթտէ միսիօնէր մագամըն-
տա իշլէմիշ տիր: — Վեր. Գէորգ Մանուկեան
էնգարէ ինճիլի ճէմա'աթը թարաֆընտան վա'ըզլըզա
տա'վէթ օլունմուլ օլուպ, միւմաիլէյհա տա'վէթի գա-
պուլ, վէ մահալը մէ'մուրիյէթինէ 'ազիմէթ էթմիշ
տիր: — Իտարէլանէմիզէ կէօնաէրիլէն ի'անէլէր.
— Ա'մալարըն Բ. Մուզ. իչիւն Տէրիտա'ատէթտէ
մուզիմ իքի Գայսէրիյէլի գատընլար պիրէր մէճիտի-
յէ, Ատա-փազար քիլիսէ պինասը իչիւն 'Այնթա-
պըն Հայիք քիլիսէթինտէն պիր գատըն 2 մէճիտիյէ
կէօնաէրմիշ տիրէր: — Թալաս ինճիլի քիլիսէթին
ա'գաթը միւթէպէրանընտան Անանի էֆ. իտարալմ.
պիտիս Դեկտ. 7տէ ֆիւճէթէն վէֆաթ էյլէմիշ տիր:
Միւմաիլէյհա տինտար վէ հալիմ թա'պիւթլը պիր
գաթ օլուպ, Ռօպէրթ գօլէճտէ թահսիլ էթմիշ, վէ
Թարթուս գօլէճինտէ վէ Գօնեա մէքթէպինտէ վէ
Թալաս գրզլար մէքթէպինտէ մու'ալլիմլիք էյլէ-
միշ տիր: Անանի էֆ. կէրիտէ տուլ գարըթը իլէ
1 օլլան վէ 4 գրգ էվլատ թէրք էյլէմիշ տիր: —
Վեր. Յ. Ֆիլեան Սէօլէօղ ինճիլի ճէմա'աթընըն
վա'ըզլըգ խըտմէթինի տէրիւհտէ էյլէմիշ տիր: —

Հոյ Լաւ. Ֆէմա'ալը. Տ. Գարեգին վրդ. իսչա-
տուրեան Սիստէքի ժառանգաւորաց մէքթէպինէ
նազըր թա'եին էտիլմիշ օլարագ, միւմաիլէյհա պու-
հաֆթա մահալը մէ'մուրիյէթինէ 'ազիմէթ էյլէ-
միշ տիր: — Ազգ. Հիւանդանօցտաքի 'ամէլման-
տա իսթիյարլարա մահիյէ 3,000 փաքէթ թիւ-
թիւն թէվզի՝ էտիլի իմիշ. պուլըն 4,000է իպ-
լազ էթմէք, անըն տա Ռէթի իտարէթի թարա-
ֆընտան մէճճանէն իհսան օլուլմաթընը թէմէնի
էթմէք թաթմիմ էտիլմիշ տիր: — Սանասար-
եան վարժարան հէյ'էթ ի իտարէթի՝ միւ'էսօնէ ի
մէզքիւրէ իչիւն էրմ. լիսանընտա միւթէխասօի
պիր մու'ալլիմ էյլտանա կէթիւմէք իսթէյիպ, պու-
մագօնտէ քէնտի մէ'ղունլարընտան պիր կէնճի
Միւնէվիեան վրդ.տէն վէ Դուրդէն էֆ.տէն
էրմէնիճէ, Ս. Կուրտիեան էֆ.տէն Ֆարօճէ, վէ
Տօգ. Թօփճուեանտան Ասորիճէ վէ Ալմանճա թահ-
սիլ էթմէթի իչիւն Տէրիտա'ատէթէ իրապ էթմէ-
յի թաթմիմ էտիլթը իմիշ: — Տօգ. Միհրդատ
էֆ. Իւթիւճիւեան Հապէշիթանուտա տօգթօր պու-
լունմաթընը անլայարագ, իճրա ի սէն'աթ իչիւն
օրայա կիթմէյէ գարար վէրմիշ տիր:

Գալիլէ+ Ֆէմա'ալը. Կ. փաթրիգ Տ. Պօղոս քէն-
տի ճէմա'աթընա 'ալագատար պուլունան պա'զը
տինի վէ քիլիսէվի մէ'էլէլէր հագգընտա Փափա

հազարէթիւերի իւլէ իսթիւարէ էթմէք իշիւն կէլէճէք հաֆթա Ռօմայա կիթմէք իւզրէ Տէրիսա'ատէթ. տէն միւֆարազաթ էտէճէք տիր: Կ. Փաթրիգ վէ- թիւի ինթիխապը պու սէպէպտէն թէ'խիւր էտիւ- միշ տիր:

ՍԱՐԲԱՅԻՑԷ	Է՛՛՛՛՛՛ ՄԻԼՎԵՄԵՆԷ	Լ. 0. 98 24
Շարք Տէմիր Կօլու Բա՛՛՛՛՛՛	Ֆրէք. 433	
Ա. Քրէտի Ֆոնտէյէ Է՛՛՛՛՛՛	" 314	
Բ. " " "	" 270 23	
Պանգ Նաթիսու ար Կրէն	" 4 42	
Մէ՛՛՛՛՛՛ Կրէն 108 4	Գրէմէք 100 30	
Մէթ-լիք " 101 20	Լիք- Ինկիլիք 109 29	
Կիւմիւշ Ուֆ-գլիք 104 3	Կիւմիւշ մանէթ " 68	
Նափօլէն Կրէն 87 49	Գա'իմէ " 8 69	

ԽԱՐԻՃԻՑԷ

Ինկիլիւրա . Կէչէն հաֆթա 'ազա էտիլէն պիր մէճիւի ի վիւքէլատա փարլամէնթօյը Յունվ. Տոնէ տաղըթմաքընը Գրալա թափօրէյէ գարաք վէրիւմիշ տիր: Գրալ հազարէթիւերի մէղքիւք թաբիխտէ մէճ- լիս ի խառը վիւքէլայը 'ազա ի թթիմա'ա տա' վէթ էթմիշ օլուպ, օ զէման գապիւնէնին արգուօք մէվգը'ի իճրայա գոնուլաճաք արը: Սիւնաբարըն պէյանընճա, շէհրլէրտէ գուրա իւլէ րէյ վէրմէք ի- շի փէք ինթիմալ քի Յունվ. 13տէն 18է գատար միւստէթտէ, վէ տահա տաղընըք եւրլէրտէ Յունվ. 17տէն 27յէ գատար կէչէճէք միւստէթտէ իճրա օլուլաճաք արը: Սապըք Հինտիսթան վա- լիսի Լօրա Գըրզըն պիր թագըմ մէշիւր պան- ճէրլէր իւլէ օա'իլլէր թարաֆընտան Լօնտրա շէհ- րի մէպ'ուսան մէճիւի Նաթէպիլիյէ տա'վէթ է- տիւմիշ տիր: Լօրա Գըրզըն՝ իշպու տա' վէթի քէնտիսի հազընտա պէօյիւք պիր ինթիֆաթ ռայմասըյլէ պէրապէր, անը գապուլ էթմէմէյէ րէճպուր պուլուլաճընը պէյան էյլէմիշ տիր: — Եննի միւսթէմէքիսթ նազըրը Լօրա էլիսն՝ ձէն. Աֆրիգա վալիսի Լօրա Սէլպընա պիր թէլէկրաֆ- նամէ չէքէրէք, Ձինլի 'ամէլէնին ձէն. Աֆրիգայա կիրմէլէրինի մէն՝ էթմէօինի էմր էյլէմիշ տիր: Օ- րայա զաթէն կիրմիշ օլան Ձինլիլէրի թարա ու իխրաճ էթմէք պապընտա հիշ պիր էմր վէրիւմէմիշ իսէ տէ, օրանըն եէնիտէն ինթիխապ էտիլէճէք մէպ'ուսան մէճիւի պէյանը րէյ էտիլէճէք գատար հիշ պիր Ձինլիլէրի մէմէքէթէ տիւխուլընա միւ- սա'ատէ էտիլմէյէճէք տիր: 1904 Յունիսինտէն 1905 Օգոստոսորնա գատար Ձինլիլէրին մըգատարը 1,004տէն 44,565է, վէ ալթուլն հաթըլաթը տախի 1,309,231 լիւրատան 1,820,496 լիւրայա չըգմը տըր: Լաքին պու միւստէթտէ Աֆրիգալը 'ամէլէնին մըգատարը տախի արթմը տըր: — Ինկիլիք զազէ-

թալարընտա իքի տահա պէօյիւք հիպէլէրտէն խա- պէր վէրիւմէքտէ տըր: Մր. ձօրճ Հէրինկ ձէն. Պուլիւն լիյապէթի ալթընտա պուլուլան չիւքէ- թի տիլէյէն անը ինկիլթէրրատա պիր թագըմ ֆազիր 'ամէլէլէրի միւսթա'մէլէլէրտէ եւրլէլտիր- մէք խուսուսընտաք թէճրիպէ ի մուհիմէյի մէվգը'ի իճրայա գոմաղա մուգթէտիր գըլմաք ի- շիւն 100,000 լիւրա ի'անէ վէրմիշ տիր: Ագչէ օ եօլտա եւրլէլտիրիլէն 'ա'իլլէլէրէ պօրճ սուրէթին- տէ վէրիլէճէք, վէ ձէն. Պուլիւն Գրալ Էտուլը- տա պիրաթիլիյէ կէօրէ, իգրազ օլուլան մէպ- լաղլէր սէնէ վէ թագաթիլէր իւլէ Գրալըն թէ'օիս էթմիշ օլուրըն խաթախանէ ագչէսի չիւքէթինէ թէ'տիյէ էտիլէճէք տիր: Հիւքիւմէթ թարաֆըն- տան իշօիք գալմը օլանլարըն աշպալըն թէֆթի- չէ մէ'մուր էտիլմիշ օլան Մր. Բատըր Հարկըր- տըն իտտի'աքընճա, իշօիղլէրին մէս'էլէսինի հալլ էթմէլիլիյն հազիգի թարիգի անլէրի մէմէքէթին չիֆթիւլէրի էթմէլիլէր տիր: Միւմաիլէյ' հիւքիւ- մէթին 'արիզ ու 'ամիգ թէտգիգաթ իճրաքընտան սօնրա, Մր. Հէրինք թարաֆընտան կէօթէրիլմիշ օլան մէօլէքի իթթիլապ, վէ պու ուղուրա պէօ- յիւք մէպլաղար թախօիս էտէճէլիլէն իւմիտվար պուլուլաճաքտա տըր: Տիկէր հիպա վէ վաթիլթ միւթէվէֆթա Մր. Յինի թարաֆընտան էտիլմիշ օլուպ, 89,000 լիւրա մըգատարընտա տըր: Պու մէպլաղ Պիրմիլէմէ 'ա'իտ միւ'էտէօաթ վէ ու- մուրը մուխթէլիլիլէն արթի էտիլէճէք տիր: — Սիւն- արըն ֆարիս մուխապիրինին պէյանընճա, եէ- նի ինկիլիք գապիւնէնին Յրանտա իւլէ օլան մու- գարնէթէ գարըն նէ կիպի պիր մէօլէք թուլա- ճաղը խուսուսընտա Յրանտըլար մէրաք էթմէք- տէ տիրէր: Բուօիս էլիլէվ ջէնտի ումուրը տա- խիլիլիլիլէ մէշղուլ պուլուլաճընտան, Յրան- տըլար պիր միւլէլիլաթ գուհուրը թագաթիլիլտէ անճաք ինկիլթէրրատան մու'ալէնէթ ինթիգար էտէ պիլի, վէ Սլմանիատա էլիլէվ ինկիլիլլէր լէ- հիւտէ էտիլէն նիւմայիլլէրէ նազաթէն, անլէր 'ա- ճէպա չիմաթի ինկիլիլ գապիւնէնին սէլէֆի գա- տար Յրանտանըն միւ'թէմէտ պիր տօթթու օլուր մը տէյիւ օօրմագտա տըրլար: Սլմի զազէթանըն Պէրլին մուխապիրինին պէյանընճա, ինկիլթէր- րանըն եէնի պաշ վէլիլիլին ախիլէն իրատ էթ- տիլի նուլթգ Ալմանիատա շու էֆքէտըրը հա- տըլէթմիշ տիր քի, միւլարիլէյ' օն սէնէ ֆըրգա ի մուխապիլիլէ լիյապէթինտէ պուլուլաճաքտան նէլէթ էտէն 'ատէմի մէս'ուլիլիլթ տուլղուսընտան հէնուլ ջէտմիլէն գուրթուլամամը տըր, վէ զանն օլուլա- տըլընա կէօրէ, եէնի հիւքիւմէթին օլիյաթէթի

խարիճիյեօի կէզէք օլաճազ տըր : Խաթըրտա թու-
թուլմալը տըր քի Սիւնի-տըր եչնի գապիւնէյե
թարաֆտար օլմատըղընտան, անըն պէյանաթըն-
տան պա'ղըլարը գարիպ իւզ գուհուր ինթիխա-
պաթտա հիւքիւմէթի իզրար էթմէք մագոսե-
տիյե էտիւմիշ տիր : — Ինկիլթէրրա վէ Ալ-
մանիանըն միւնասէպաթընը էյիլէյտիրմէք խու-
զուսընտաքի սա'յ ու զայրէթլէրէ տէվամ է-
տիլմէքտէ տիր : Կէրէք Գրալ Էտուրըտ, կէրէք
Իմիէրաթօր Վիլէյմ էլեզվմ անլէր արաթընտա
մէվճուտ օլան պիւրուտէթին տէֆ' ու իզալէօի ի-
չիւն հէր չարէնին գուլլանըմաթընա պէյանը ար-
զու էյեմիշլէր տիր : Փրէնս Ֆոն Պիւօ Հէնրի
Քէյմփըլ Պէնըրմէնէ վէ Սըր Էտուրըտ Կրէյէ կէօն-
տէրտիյի թէպրիքնամէտէ զայէթ տօթմանէ էլֆազ
ու թա'պիրաթ գուլլանմըշ, վէ անլէր տախի ճէ-
վապնամէլէրինտէ 'այնի տէրէճէ տօթմանէ սու-
րէթտէ իտարէ ի քէլամ էյեմիշլէր տիր : Պէրլինին
րէմի զագէթաթը Բայնաւիյէր, Ինկիլթէրրա իլէ
Ալմանիա արաթընտաքի թիճարէթ 'անտնամէսինին
անքեամընը 2 սէնէ տահա թէմտիտ էտիլմիշ ի-
տիյինի պէյան էյեմիշ տիր : Ինկիլիզ Եպիսկոպոս-
լարընտան պիրիսի Լօնտրա չէհր էմինի իլէ չէհր
էմանէթի ա'գաթընտան պա'ղըլարընըն Պէրլինի զի-
յարէթ էտէճէլէրինէ տա'իւր չըգմըշ օլան պիր
չալի'այը զիքը իլէ, Ալման տարիւլփիւնուլարընըն
մէշհուր փրօֆէսօրլարընըն Օգօֆօրտ վէ Քէյմպրի-
ճի զիյարէթէ տա'վէթ էտիլմէլէրինի ինթար էթ-
մէքտէ տիր : Միւմարիլէյին իթիգատընճա, իքի
գալմ պիրիպիրլէրինի նէ գատար էյի թանըրլար-
սա, Էէքտիկէրլէրինէ օլան մուհապպէթ վէ թէ-
վէճիւհիլէրի օ նիսպէթտէ արթաճազ տըր :

Մի-Նիւէլիէ. Զափօնիա հիւքիւմէթի Ուալինկ-
թըն էլիսինին բիւթպէսինի սէֆարէթէ թէրֆի'
էթմիշ, վէ մէզըիւր սէֆարէթէ Անքի Սինցօ թա'-
հին օլունմըշ տըր : Եչնի զըրիլը գրուագէօր պու-
հաֆթա վէլի ի 'անտ փրէնս հաղրէթլէրի հաղըր
պուլունտըղը հալտէ, Զափօնիա տէնիգէ էնտի-
րիւմիշ տիր : — Բուսիանըն սապըզ Տէրիտա'ատէթ
սէֆիրի օլունըղը հալտէ, էլեզվմ Փարիս սէֆիրի
պուլունտան Մ. Նէլիտօֆըն մէզլէքի օրիտիյէ տիւ-
խուլինին ՅՕնճի րէ'օ ի սէնէ ի տէվրիյեօի միւնա-
սէպէթիյէ, Զար հաղրէթլէրի սէֆիր ի միւլարիլէյ-
հէ Սը. Անդրէաս նիշանընըն պէօյիւք գօրտօնընը,
վէ Ֆրանսա հիւքիւմէթի տախի Լէթիճ տ'էնէօր
նիշանընըն խաչընը ինտա էյեմիշլէր տիր : —
Ֆրանսա օրտուսընըն սապըզ պաշ գօմանտանը
օլունըղը հալտէ, կէչէն հաֆթա վէֆաթ էթմիշ օլ-

ունըղընը խապէր վէրմիշ օլունըղըմըղ ձէն. Սօսիէ 54
սէնէ խըտմէթ ի 'ասքէրիյէտէ պուլունմըշ, վէ 24
մուհարէպէյէ իշթիւրաք էյիլմիշ, վէ 3 տէֆ'ա
իպրաղը չէճա'աթ էթմիշ օլմաթընտան տօլայը 5
տէֆ'ա խուսուսի զիքը ի ճէմիլլէրէ նա'իլ օլմուշ
տըր : Միւլարիլէյ իւք Էտուրընը Գըրըմ մուհա-
րէպէսի էնտաթընտա ալմըշ տըր : ձէն. Պաւլանժէ-
նին Ֆրանսա րիյաւէթի հիւքիւմէթինէ կէչմէք
խուսուսընտաքի ճէնտ ու զայրէթլէրինի էն զի-
յատէ պօշա չըգարան գաթ ձէն. Սօսիէ օլմըշ տըր,
— կէչէն Զարչիւպի հիւքիւ նէշր օլունտան Գաթօ-
լիք զագէթալարը Փափա հաղրէթլէրի թարաֆըն-
տան թէրթիպ էտիլմիշ օլան պէյազ քիթապտան
ուզուն ուզուն մազթէպէսաթ տէրճ էթմէքտէ
տիրէր : Մէզըիւր քիթապ քիլիսէ ումուրը մէս'է-
լէօինէ 'ա'իտ օլունպ, 300 սահիֆէտէն միւրէքքէպ,
վէ տօգուզ պապա միւնգաթիմ օլունըղը կիպի,
պիր խալը օրիտի թա'րիւրաթլարը տախի միւհ-
թէվի տիր : Փարիս զագէթալարընըն նէշր էթ-
տիլլէրի մուգթէպէսաթա նաղարէն, Փափա հաղ-
րէթլէրի Ֆրանսա հիւքիւմէթի իլէ Վաթիլան տ-
րաթընտա հուսուլէ կէլէն ինթիլաֆաթըն մահգա
Վալտէք Բուսօ գապիւնէթինտէն սօնրա կէլէն գա-
պիւնէլէրնէ իթթիլապ օլունտան մէսլէքի հարէքէ-
թին զարուրի նէթիճէօի օլունըղընը պէյան էթմէք-
տէ տիր : Միւլարիլէյ օլ պէյազ քիթապտա տա'իմա
Ֆրանսա հիւքիւմէթի լէհինտէ հարէքէթ էթմիշ իտի-
յի իտտի'ա էյիլմիշ տիր : — Ուալինկթընտան չէքիլէն
պիր թէլէկրաֆինտէյէ կէօրէ, հիւքիւմէթ Դեկ. 22տէ
իմպալանտան Էչնի Զին վէ Զափօն մուհապէսէնա-
մէսինէ տա'իւր մա'իւմաթ ալմըշ տըր : Զին Լիսօ-
թունկ չի'պի ճէղիրէսինի Զափօնիայա թէրք
էթտիյի կիպի, Մանչուրիա չէնտըֆէրինի Շան-
չինկէ գատար իլէթմէք հազընը տախի Զափօ-
նիայա թէրք էթմէքտէ տիր : Մանչուրիա չմէն-
տըֆէր խաթթընըն Շանչինկին էօթէսինտէքի
զըսմը իսէ Բուսիանըն զապթ ու իտարէօի ալ-
թընտա պուլունտաճազ տըր : Քէզալիք Զափօնիա
Եալու սահիլինտէ պուլունտան Անթունկտան
Մուգտէնէ գատար տախի պիր չմէնտըֆէր խաթ-
թընըն էթմէքիլք իմթիյազընա մալիք օլա-
ճազ, վէ պիր միւտտէթ ի մու'այիէնէտէն սօն-
րա, պու խաթթըն սաթըն ալմազըղը հազընը
հա'իզ օլաճազ տըր : Զին' Խապիւն տախի իլէ-
րինտէ օլարազ, Մանչուրիանըն պալըճալիման վէ
չէհրլէրինտէն 16օթըն պիւթիւն տիւնեանըն թի-
ճարէթինէ աչմազա մուվաֆազաթ էթմէքտէ տիր :
— կէչէն հաֆթա Պէլիգա գրալը Լէօիօլտ հաղ-

րէթլերի սանտալիի հիւքիւմէթէ գաւ'ուտը-
նըն 40ւնը րէ'ոի սէնէ ի տէվրիյէսի շէնլիյի-
նի իճրա էյլէմիշ տիր: — Ենէնի Եռննան գապի-
նէսի հէմ Աթինա էհալիսի հէմ զաղէթալարը թա-
րաֆընտան մազհարը հիւսն ի գապաւ օլմուշ
տըր: Մ. Թէօթօքիո ինթիխապը մէ'մուրիյն ու-
սուլընտա, վէ տէվլէթին մու'ամէլաթ ը մալիյէ-
սինտէ իսլահաթ վէ թէնսիգաթ իճրա էտէճէյինի,
վէ մէմալիքի էճնէպիյէ իլէ մէվճուտ օլան պիլ-
ճիւմէ ինթիլաֆաթը պէր թարաֆ էթմէյէ չալըա-
ճաղընը պիլտիրիյօր: — Թօքիօտան կէլէն խապէր-
լէրէ կէօրէ, ճափօնիանըն շիմալի գըռմընտա
մուզայագա հիւքմ սիւրտիլիւնտէն, թէտապիւր ի
միւ'էսօրիէ իթթիխաղընա էշէտտի իւզուս վար
տըր: Պու մէ'սէյէ Թօքիօտա նաղարը ի'թիպարա
ալընմըշ օլուպ մէմալիքի էճնէպիյէտէն ի'անէ
կէօնտէրիլմէսի թէմէննի օլուշույօր: — Մաճա-
րիսթան րէ'իս ի վիւքէլասը Պարոն Ֆէվէրվարի
գապիւնէնին իթթիֆասընը վէրմիշ իօէ տէ, իմիէ-
թաթօր հաղրէթլերի գապուլ էթմէմիշ տիր:
Իէյ իթաթընա մախսուտ օլարագ, մէպ'ուսանա
թաղտիմ օլուշան գանուշ լա'հիասը ահքեամըն-
ճա, 24 վէ տահա եօղարը եաշտա պուլուշտն վէ
օգուշուպ եաղապիլէն հէր քէս րէյ վէրմէք հազ-
գընա մալիք պուլուշտաճագ տըր: — Մ. Բուվիյէ
հէյ'էթ ի վիւքէլա մէճիթիւնէ Ֆրանսա իլէ վէնէ-
ցուէլա ինթիլաֆը Ֆրանսանըն տիրխանը վէճիլէ
թէսվիլէփէզիր օլմուշ իտիյինի ինպար էյլէմիշ
տիր:

1905 ՍԷՆԵՍԻ «ԱՌԵՏԱՐԵՐ» ԻՆՆԻՆ ՖԻՀՐԻՍԹԻ

Սահիֆէ

Ազգապետարանըն քիլիսէլէրիմիզէ օլան միւ- նառէպէթի	614
Աթէշֆիշան տաղարը	457
Աղնիլէթ իւլ աղանի	281
'Ալի 'էօթիւն րա'հատարըլը	630
Ալահըն գուվլէթի	456
Այէրիգան Գիթ. Մուգ. Շիրքէթի	546
Ամէրիգատա Մօրմօնլար	100
'Այնթապ Գայաճըգ Ինճ. քիլիսէօնին Յօրեւ- եանը	252
» » քիլիսէօնին էլի սէնէլիք թարիխի	335, 359, 399, 436, 431, 455, 419
'Այնթապ Փօթթէթան էյթամխանէսի	196
'Այնթապտա վազը' Մ. Թ. գօլէճիւնին վէ գըզ- լար մէքթէպիւնին սէնէվի գիյնէթլերի	579
'Այնթապտա վազը' Փրօ. էյթամխանէսիւնին 41 ալըգ հիսապը	143
'Այնիլէթ ի շախտիյէնին տէվամ վէ պազասը	246

Անլաշըլըր վէ ֆա'իտէլի սուրէթտէ սէօյլէ	487
Ան պէ ան օ սէվմէքտէ տիր պէնի	586
'Աչա ի Բազպանի նութը	97
Աշըգ մէքթուպ	496
Ատափաղարընտա քիլիսէ թախսիօի այինի	842
'Ատէթ վէ նիքպիլիլիյին մահիյէթի	697
'Արզը չիւքբան	49
«Աւետարներ»	87
«Աւետարներ» հազգընտա պիր գաշ սէօղ	938
«Աւետարներ» միւ'էլլիֆինէ	32
Ափօթօլիք ինսթիթիւթ, Գօնեա	604, 724
Ափօս. Ինս. Ճէնանեան մէքթէպիւնին միւ- քեաֆաթ վէ տիպլօմա թէվզի'ի րէսմի	514
Բողջական գէվզը	71, 86
Գալիֆօրնիանըն զարիպ երլանը	684
Գայսէրիլէ	484
Գայսըղըլը	597
Գապզ (Գարն փէքիլի)	901
Գապզըն սուրէթ ի թէտափիօի	936
Գըղարըն թա'լիմ ու թէրպիյէսի	438
Գօնեատան էնգարէյէ	524
Եալանըն հիլէսի	934
Եէնիլէր վէ էօքիլէր	230
«Եէնի միւպէշիլիլիք ուսուլը»	593
Եէնի վէ մուսահիէ պիր Գ. Մուզատտէսին իւզուսմը	582, 633, 651, 722, 774, 792
Եէնի տօղուշ	811
Եէքթարզ քիլիսէ իտարէսի	124
Եիւք թաշըմագ	197
Եօլսուլը	659, 675
«Ջամմ էտինիզ»	333
Ջէյթուշը զիյարէթ	723
Ջէնկին վէ սէն'աթքեարըն միւլահաղասը	806
Էլէքթրիկ նէպաթաթըն նէշվ ու նէմաթընա պա'իօ օլույօր	597
Էսի սէնէ ոօնրա կէլէն պիրիօնին միւթա- լա'աթը	33
Էն պէօլիք հէտէֆ ի մագսուտ	357
«Էվատարըմըզա րէֆիգ օլալմ»	919
Էվատարըմըզըն թէճրիպէլէրի	791
Էվվէլա իօթիգամէթ	773
Էրմէնի զաղէթալարը	130, 202, 289, 498, 586, 818
Էօլիւլէրտէն տիրիլմէ	297
Էօլմէք իւզրէ օլան պիր կէնճ	580
«Էօյլէ սաֆի սէօյլէ րի անլայապիլէյիմ»	778
Էֆքեար վէ միւլահաղաթըն գուվլէթի	614
Թա'լիմ ու թէրպիյէ	748
Թա'լիմ ու թէրպիյէ էմրինտէ ֆէնն ի մուսի- զինին խըսմէթի	689
Թէնէքքիւրնամէ	603, 619

Թէպապէթ վէ էօքի 'ատէթլեր	198
Թէտրիօ ի լիսան հազգընտա պիր գաչ սէօզ	511
Թէքեամիւլ գա'իտէսինէ տա'իր պիր գաչ սէօզ տահա	225, 241
Թէքեամիւլ գազլը վէ խրիսթիանլըզ	247, 272, 285, 302, 318, 333
Թէքսաա էյալէթի	690
Թրըսթլար	425, 440, 470
Թիւրքիստա ինճիլի մինպէր	27
Ի'լան 60, 76, 148, 364, 428, 444, 692, 764, 780, 796, 820	
Ի'լանլար	940
Իլմի եազընըն էօսսը	436
'րլմի թէտգիգաթըն գըյմէթի	44, 60, 69
'իլմի բուհ ը ին ին զ պիր նէպզէ	715, 755, 771
Իխթար	188, 908
Իխթարլըզըն թէ'խիւրի	847
Իման վէ 'ամէլ	541
Ինկիլթէրրատա քիլիսէ գօնկրէօի	815
Ինսանըն քէնտի գուտրէթօիզլիյինտէ հէր չէյէ մուգթէտիր օլմասը	175
Ինսան նասըլ թէզէքքիւր օլուներ	369
Ինճիլի իթթիհատ թարաֆընտան տա'վէթ	861
Իչճինին քէնտի իլինտէն պէօյիւք օլմասը	43
'իչրէթ էտէլիմ մի	734
Իքի գըյմէթտար քէչֆիյաթ ը ֆէննիյէ	209
Իքի պէօյիւք ֆէյլէսուֆլարըն ինսանըն էօլիւմ-օիւզլիւիւ հազգընտա էֆքեարլարը	441
Լայէմութլըզ հազգընտա թէ'մինաթըմըզ	142
Խանէ թէ'օրի	949
Խաչտա միւլարէքէթ	528
Խաթալըզ եաթաղըմ	545
Խաթալըզ հազգընտա միւթալա'ալար	760
Խօթիւնէնին պա'զը իխթարաթը 343, 371, 396, 412	
Խարփութ տա'իրէօինտէ 50 սէնէլիք ինճիլի իչ	22
Խրիսթիան թէլպիյէօի	329, 353
Խրիսթիանլըզա 'ալտէթիմին սէպէպի	157
Խրիսթիանճա ումուրտա մուվաֆֆագիյէթ	169
Կարապետ աղա Պարոսմեան	162
Կէնզ, աղըզ վէ պօղազըն նէզաֆէթի վէ 'իլէթլեր	576
Կէնճիլքտէ չէնվէթ կիւնահը	850
Կէչէն 50 սէնէ գարֆընտա մէքթէպլէրիմիզ	6
Կիլիկիա ինճիլի քիլիսէլէրի արաօընտա էյթամ մէքթէպլէրի	706, 720
Կիլիկիա ինճ. քիլիսէլէրիին 50 սէնէլիք մուխ-թաաար թարիխի	9
Կիլիկիա ինճիլի քիլիսէլէրիտէ տախիլի թէպ-չիւր ի պէշարէթ	109
Կիլիկիա Փր. Կ. հանիլէ մէճիլի	632

Կիրակի մէքթէպի մու'ալլիմլէրինէ թալսիյէ օլունան քիթապլար	924
Կիրակի մէքթէպի տէրալէրի. (իւք նօմէրօտան 47նճի նօմէրօյաաւէք հէր պիր նուսխէյէ միւրաճա'աթ օլունա)	
Կիրակի մէքթէպլէրիին իսլահ ը հալի	884
Կիւնահքեարլարը Գրիգորիոս խէլազընա կէթիլմէք իչիւն իսթիմալ օլունաճազ իքի Ե. Ե. Ե.	215, 232
Հազիգի թէվպէ	268
Հազիգի պիր վալիտէ օլան Աննա	673
Հազրէթ ի Եւա	794
Հայէպլիլէրէ վէ Հալէպ չըպանը օլանլարա ֆա'իտէլի պիր թէքիլիֆ	342
Հայաթըն էն ֆէնա գայաթը	370
Հայաթ օիկուրթաը	670
Հանկը քիթապը օգուլայըմ	492
Հէրէքտէ քիլիսէ թէչքիլի	426
Ղազէթամըզըն Յօրեկեանը 1855-1905	1
Ղա'իպ օլան քէլիմէ 39, 105, 183, 200, 217, 256, 270	
Ղազաճըլըզ	213
Ճա'իլ մի տիր	371
Ճէմա'աթ մէքթէպլէրի	713
Ճէնապը Հազըն ինսանը արամասը	891
Ճէվապօրըզ գալան տօւ'ալար	702
Ճիսմանի խիսթիյանլար	888
Մաթպու'աթ	19
Մա'լիւմաթ փարչալարը	145, 234, 258, 743
Մայք	877, 902, 917, 934
Մարազ վազթընտա կէօզլեր	703
Մար'աչտա կէնճ գըզլարըն բուհանի մէսա'իլէրի	494
Մար'աչտա Յօրեկեան զիյնէթի	374
Մար'աչտա Յօրեկեան զիյնէթլէրի	129
Մէս'ու տիլէթին մէնպա'լ	643
Մէրքէզի էվրօփատա պիր թա'թիլ 729, 753, 769, 785, 801, 857, 873, 897, 913	
Մէրքէզի իթթիհատ տա'իրէօինտէ ինճիլի թէպլիլինին պիտալէթ վէ նէչվու նէմասը	17
Մէրքէզի բուհանի իթթիհատըն օն տէօր-տիւնճիւ սէնէվի մէճիլի	654
Մէքեաթիպ ի 'ալիլէմիգտէ թէտրիօ ի 'իլմ 144, 159	
Մէքթէպլէրէ մախսուս պիր խաթալըզ	660
Մէքթէպլէրտէ թապի'աթ միւթալա'աթ	649
Միւ'էլիլիֆ խիթապէն աչըզ մէքթուպ	90
Միւ'էլիլիֆ թարաֆընտան մէքթուպ	625
Միւ'էլիլիֆ թարաֆընտան նօթլար	929
Միւ'էօօիր վա'զլար	830
Միւթէնէվիլի մա'լիւմաթ	817, 834
Մ. Ամէրիգա Ժողովականլարընա մախսուս պէօյիւք պիր Սինօա	107

Միւթ. Ամերիգատա քրիստէ հայաթ վէ իշինին		Պատեմ թըրթըլարընը մահվ էթմէք	373
ահվալը հազըրէտի	553, 569	Պէյրութտա քեա'ին Ամերիգան գօլէնի	544
Միւթապըզ զանն օլունան միւպային լու-		Պիզէ 'ա'իտ օլանը էլէ կէչիւրմէք	332
ղէթլէր	652	Պիզէ կէօնտէրիլէն քիթապ	604, 780, 953
Միւթէնէվլի' մա'լիւմաթ	868	» » քիթապլար	620, 660, 692, 748, 796
Մ. Թ. մուխթէլիթ բուհանիլէր մէճլիօինին		1906 օէնէսինէ մախսուս «Աւետարներ»	841
17նճի օէնէվի իճթիմա'ը	577, 615	Պիր Եօճուլըզ	409, 433
Միւպէշլիր միսիօնէրլէր	211	Պիր թասհիհ	952
Միւսահէպէ	76, 146, 185, 258, 658, 745, 923	Պիր թէքլիֆ	161
Միւսթէվի նէզլէ	950	Պիր թէֆրիզ	830
Միւսրիֆ օղուլըն փէտէրի	317	Պիր իզահաթ	731
Միւֆէրրահ խրիթիյանլըզ	670	Պիր իթար	865
Միւֆիտ քէլամլար	890	Պիր մէքթուպ	56
Մու'ախազաթ	193	Պիր Նօգօանըն վար	85
«Մուգատտէ» 'էմր» նամ քիթապ	598	Պիր քիլիօնին գուվվէթ մէնպա'ը	86
Մուխապիրլէր ճէվպր. 449, 465, 481, 505, 521, 945		Պիւթիւն հաֆթա ինսան իշիւն տիր	757
Մուհապպէթին թէքեամիւլիւ	744	Պրուսայա պիր սէյեհանաթ	153
Մուհապպէթտէն նէշ'էթ էտէն խըտմէթ	684	Պրուսատա հարիր տար իւթ թա'լիմի մէքթէպի	497
Մուհիթին ինթիխապընտա մէս'ուլ քի'մ տիր	321	Պրուսատա քեա'ին Ամերիգան իւնաս մէքթէպի	324
Մ. Մըզնիլին պիր վա'ղը	452, 609, 665	Պրուսա Փրօ. զիւքիւր մէքթէպինէ մախսուս	
Յիսուս վէ քէօրլէր	560, 584	պիր գօնսէր	305
Նաթուրանըն թէքհիւմանը	338	Պօղաղըն հըֆզ իւս սըհիէսի	644
Նա'սըլ վաֆթիզ օլունտըմ	172	Սալուս ք չէրիֆ վէ խէլաս իշի	228, 244
Նէ' գատար սէվիյօրսըն	789	Սալուէլ Նա'սըլ Գրիտոտոսա կէլտի	653
Նէ' վէրմէլիյիզ	174	Սաֆօաթանը	643
Նէ' վէրմէմէլիյիզ	175	Սը. Գրիգոր Նազիանլը	574, 601, 617
Նէվինչա քիլիօն պինասընըն օուրէթ ի թախ-		Սը. Կարապետ վանքընտաքի մէքթէպ ի 'ալի	508
օիսի	845	Սէյնթ Փօլզ գօլէնի	529
Նէ' ֆա'իտէտի վար	102	«Սէյնթ Փօլզ ինսթիւթիթ» գօլէնիտէ ինթի-	
Նէֆիս ի գարիյէ (սօղուզ ըօըրմասը)	644	պահ ը բուհանի	286
Նի'մէթ ու պէրէքէթլէրին սուրէթ ի թէվզի'ի	69	Սէպէպ ի էվլէլ	628
Նի'չիւն պու գատար կիւն տիր	198	Սէրվէթտէն էֆզալ չէյլէր	907
Նիսա թա'իֆէսինին 'ալի թա'լիմ ու թէրպի-		Սըր Ճօրն Ուիլսըմ	948
յէսի	25	Սիւ'ալլար	514, 531, 547, 562
Շարաթապալարըն ինսան բուհը հագըրնտա		Սոդոմոն էֆ. Լեւոնեան	384
թա'լիմի	828	Սուտան էհալիսի, էգսլիմի վէ էմրազը	255, 288, 304, 361, 424
Շարգ չըպանը հախօտ Հալէպ չըպանը	179	Սօլթ Լէյք Սիթիտէն պիր մէքթուպ	867
Շէն թապի'աթ	733	Սօն էլլի սէնէ գարֆընտա 'իւմի թըպպըն զա-	
Ուէյլլտէ ինթիպահ ը բուհանի	137	լէպէլէրինտէն պա'զըլարը	36
Ուրֆա ա'մալար մէքթէպինին 1905 օէնէսի		Սօն էլլի սէնէլէր գարֆընտա օլան թէրազը-	
բաֆօրթու	903, 918	յաթ ը 'իւմիյէ	49, 103, 126, 176, 214, 231
Ուֆազ իշ	573	Վազթ պուլմազըզ	121
Չիչէքլէր	762	Վա'զ, խրիթիյանլարըն միրասը	14
Չօզ Կէմէ վէ թէրօլէնմէ	808	Վա'ըզլարա ի'թիյանըմըզ	845, 859, 875, 899, 916, 932
Չօնուզ էմզիլէն վալիտէլէր	342		
Չօպանլըզ	81	Վալիտէլէրէ մէքթուպ	848
Պա'զը Խիւ'ալլէր	148	Վալիտէլէր իշիւն մէքթուպ	113, 253, 439
Պալըքէսիրտէն մէքթուպ	442	Վալիտէյնէ մէքթուպ	491, 601
Պաղլարա 'արըզ օլան Միլտիու խասթալըզը	360		

Վալիաէ վէ մու'ալիմէ իշտաշ տրրլար	401, 420
Վեր. ճան Մըգնիլ	393
Վեր. Յարութիւն ճէնսնեան	89
Վեր. Սարգիս Պիւղիքեան	816
Վէտ'իթ ի նազլիյէճէ թէրազըյաթ	526, 543, 558, 630, 671, 703, 718
Վէրէմ 'իլլէթի վէ անըն սաղալմաօընըն իմ. քեանը	487
Վերմէլիյին ֆէյզ ու պերէքէթլերի	733
Վիւճուտին մախզէնլերի	810
Վիւճուտին մուհաֆըզլարը	887
Տէլալէթ ի իւահիյէ	345
Տէնիզ թութմաօընը մէն' էթմէք իշիւն տի. կեր պիր չարէ	718
Տէնիզ տաղալարընտան տէրպլեր	423
Տէրխաթըր էյլէ	934
Տիկին Նուրիցա Թէլֆէեան	306
Տինի թէրազըյաթտա ֆէրտին հիսսէտի	52
Տինտէ մուհապլէթ	249
Տիւնեանըն վէլի ի նի'մէթլերինտէն պա'զը-լարը	265, 313, 537, 825
Տու'ա վէ գաւա'իտ ի թապի'իյէ	140, 156
Տու'ա վէ մու'ճիզէ	67, 83
Տր. Թօրինին իման իզրարը	737
Տր. Մարթինօնըն տու'աօը	934
Տօգ. Մ. Գառապեան	583
Տօգ. Վարդանեան	674
Տօգ. Տօուսըն	934
Տօնանմալար	563
Րապպա պէշ փարա	556
Րուհանի 'էօմրտէ հիսսիյաթ	687
Րուհանի հայաթըն տէրէճէլերի	813
Րուհանիճէ ույուլյան Եւաիքօսլար	739
Րուհանի մէ'մուրիյէթ	509
Րուհ իւլ Գուտօըն շախալարտա կէօրտիւյիւ իշ	936, 951
Րուս վէ Ճափօնիա մուհարէպէտի վէ Ինճիլի իշ	681
Րօմալըլար Ետիննի պապ	866
Րօմալըլարտան գալմա ասարը 'աթիզէ — Սօ-զանը Տէրէ	758
Փափա վէ Բ. Մուգաւտտէս	269
Փէտէր վէ էվլաթը	510, 526, 557
Փէրինին Սալը Ճէտիտ հէտիյէտի	73
Փրօֆէօօր պէճալիշի	177
Փօմֆէյին խարապալարը	339
Փօթալար	808, 831
Քէնթըրպըրի արքեպիսկոպօօը	12
Քէշֆիյաթ վէ թէհարրիյաթ	881
Քէօրլէր թարաֆընտան պիր միւրաճա'աթ	178

Քէֆարէթին Ալլահա օլան 'ալագաօը	804
Ք. Մուգաւտտէս գրա'աթը	468, 485
Ք. Մուգաւտտէսին էրմէնիճէ Թիւրքէճէ թէր-ճէմէլերի	473
Քիթապը Մուգաւտտէսին 'իլմի իւահիյէ 'ա-լագաօը	905
Քիթապը Մուգաւտտէսին թէրճէմէլերի	788
Ք. Մուգաւտտէս նէ' իշիւն տիր	125
Քիթապլար. Աշըզ պիր մէքթուպ	641
Քիլիոէ թէնօիգաթը	645
Քիլիոէ թէրպիյէտի	331, 355
Քիլիոէլերի պիր թէլիթ	952
Քիլիոէլերիմիզ մէքթէպլերիմիզտէն նէ' թա-լէպ էտիյօրլար	832
Քիլիոէլերիմիզ վէ վա'ըզլար	216
Քիլիոէլերիմիզ վէ վա'ըզլարըմրգա աշըզ մէք-թուպ	112, 320, 398, 561, 635, 742
Քիլիոէլերիմիզ վէ Ինթիպահը րուհանի	540, 555, 571, 595
Քիլիոէլերիմիզտէ գաւառնլարըն թէպիլի ի պէ-շարէթ էմրինտէ մէ'ուլիյէթլերի	814
Քիլիոէլեր վէ վա'ըզլարըմրգ	142, 864, 921, 939
Քիլիոէլերտէն խապլերլեր	59, 181, 247, 337, 414, 489, 513, 740, 883, 922
Քիլիոէտէ թէքեամիւլ	668, 682, 700
Քիլիոէտէ ույուլյան Եւաիքօսլար	648, 672, 705
Քիպրիթին մուհիաի Այզազ Հօլտըն	773
Քիւսուֆը ը չէմա	617
Քրիստոսա քէնտինէ մախսուս մէվզը'ի վէ-րինիզ	717
Քրիստոսըն վէլատէթի	65
Քրիստոսըն վէրաիյի թէ'մինաթ	301
Քրիստոս վէ էտէպիյաթ	299, 316
Օկիւսթ Սապաթիէ	685
ՕՕն կիւն	284
Օրմանլար վէ իզլիմ	737
Յամիլեա 'իպատէթի հազգընտա օիւ'ալլար	817
Յարգին վէ ճիվարընտա թէպիլի ի պէշա-րէթ իշիւն վէրիլէն ի'անէլեր	795
Յարգին վէ ճիվար մահալլերտէքի թէպիլի ի պէշարէթ իշի իշիւն 1905 սէնէտի իւք	443
4 պընտա վէրիլէն ի'անէլեր	790
Յէգահպախ սէօզլեր սէօլլէ	775
Յիւճճէթէն վէֆիյաթ	419
Յիքրին վիւճուտ իւզէրինէ օլան թէ'սիլի	

ԻՍԹԱՆԳՈՒՏԱ

Ա. ՅԱՊՈՐ ՊՅՈՒՆՆԵՐ ՄԱԹՊԱՄԱՐԵՏԱ ԲԱՊ՝ ՕԼՈՒՄԵՐԸ
Յինճանճըքար Եօգուշը Ամերիգան խան

